ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 41. ΤΟΜΟΣ Β'. 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1893

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ.

ΦΑΥΣΤΟΣ
(Faust)

Μελόδραμα εἰς πράξεις πέντε. Ἔπη Michel Carré καὶ Jules Barbier. Μέλος Charles Gounod.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Μεφ. (Ὠθῶν τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην)
Φίλοι! Θ' ἀνταμωθῶμεν ἀλλοῦ (βλέπων τὸν Φ. εἰσερχόμενον)
ἄ! καιρός.

Φ. Τί συμβαίνει;

Μεφ. Οὐδέν· λογαριασμὸς μικρός.
Τώρα σὺ τί ζητεῖς; τί πρῶτον νὰ σοὶ δώσω;

Φ. Ἡ ὡραία ἐκείνη, λέγε, ποῦ κατοικεῖ;
Μήπως ἦν ἁπλῆ τις ὀπτασία;

Μ. Οὐχί! ἀλλ' ἀρετὴ καθ' ἡμῶν καὶ ἀγνεία
Καὶ ὁ θεὸς αὐτὴν περιφρουρεῖ.

Φ. Ἀλλ' ἔστω! Τί μὲ μέλλει! θέλω αὐτὴν νὰ ἴδω.
Ἄλλως, εὐθὺς σὲ παραιτῶ

Μ. Ἀληθῶς; ἀλλὰ τόσον ζῆλον ἔχω πρὸς σέ,
Ὥστε οὐδὲ στιγμὴν ἐννοῶ ν' ἀμφιβάλλῃς.
Ὑπομονή! μετ' ὀλίγον ἡ ὡραία κόρη
Ὡς ἀστὴρ λαμπρὸς
Θ' ἀνατείλῃ ἐδῶ.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Οἱ αὐτοί, φοιτηταί, νεάνιδες, πολῖται, ἔπειτα ὁ **Σεῖβελ** καὶ ἡ **Μαργαρίτα.**

(Οἱ φοιτηταὶ καὶ αἱ νεάνιδες χειροκρατούμενοι καταλαμβάνουσι τὴν σκηνήν, προπορευομένων τῶν μουσικῶν. Ἀκολουθοῦσιν οἱ καὶ ἀρχομένης τῆς πράξεως ἐμφανισθέντες πολῖται).

Χορὸς (σημαίνων διὰ τοῦ ῥήματος τὸν ρυθμὸν στροβίλου).

Μεφ. (δεικνύων τῷ Φ. νεάνιδα στροβιλίζουσαν)
Καθὼς ὁ βοριᾶς ἀπὸ σκόνι
Σιφούνια σὰν νέφη πυκνὰ
Ξεσηκώνει
Καὶ γυρνᾷ,
Καὶ μεῖς ἔτσι ἂς πηδοῦμε
Μὲ καρδιά, κι' ἂς τραγουδοῦμε
Ποῦ κι ὁ κάμπος νὰ γελᾷ
Τρα λα λα λα!
Τί κοπέλλα!
Μιὰ τρέλλα.
Δὲν προσπαθεῖς
Μὲ τὴν νέα
Κι' ὡραία
νὰ γνωριστῇς;

Φαῦστος (ἀδημονῶν)
Μὴ ἀρχίζῃς
Ψυχροὺς χλευασμούς!
Γλυκεῖς ρεμβασμοὺς
Μὴ συγχύζῃς.

Σεῖβ. (εἰσερχόμενος) Ναί! ἀπ' ἐδῶ· μετ' οὐ πολὺ
Θὰ διαβῇ ἡ φίλη.

Νεάν. (πλησιάζουσα) Κόρη λοιπὸν νὰ προσκαλῇ
Εἰς τὸν χορὸν ὀφείλει;

Σεῖβ. Ἀ! ὁ χορὸς μ' ἐνοχλεῖ.

Χορός.

Καθὼς τὸ ἀγέρι σηκώνει:
Σιφούνια σὰν νέφη πυκνὰ
Ἀπὸ σκόνι
Καὶ γυρνᾷ κ.τ.π.

(Ἐμφανίζεται ἡ Μαργαρίτα ἐπιστρέφουσα ἐκ τοῦ ναοῦ).

Φ. Ἰδού . . . εἶν' ἐκείνη!

Μεφ. Λοιπὸν τί σταματᾷς; δὲν προχωρεῖς;

Σεῖβ. Μαργαρίτα! (ἰδὼν τὴν Μαργ. καὶ προβαίνων πρὸς αὐτήν).

Μεφ. Παρών. (στρεφόμενος καὶ ἀντιμετωπίζων τὸν Σεῖβελ).

Σεΐδ. (καθ' ἑαυτὸν) Αἰσχρὲ μάγε! σὺ ἐδῶ!

Μεφ. (μὲ τόνον μελιτώδη) Πῶς! ἐδῶ! σέ! συναντῶ;

(Ὁ Σεΐδελ ὀπισθοδρομῶν περιέρχεται ὅλην τὴν σκηνὴν ὄπισθεν τῶν χορευτῶν ἀποφεύγων τὸν Μεφιστοφελῆν).

Φ. (πλησιάζων τὴν Μ. διερχομένην τὴν σκηνὴν)
Ἀρά γε θὰ δεχθῇς ὡραία δεσποσύνη
Μέχρι τοῦ οἴκου σου ἐμὲ ὡς ὁδηγόν;

Μ. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶμαι δεσποσύνη κι' ὡραία
Καὶ μόνη ἠμπορῶ νὰ εὕρω τὴν ὁδόν.
(παρέρχεται τὸν Φ.)

Φ. Πρὸς θεοῦ! πόση χάρις! ὁπόση σωφροσύνη
(ἀπερχομένην ἀτενίζων)
Σὲ ἀγαπῶ, παρθένε.....

Σεΐδ. (Καταβαίνει τὴν σκηνὴν μὲ παρατηρήσας τὸ συμβάν).
Ἀπίλιο' ἐκεῖνη
(Ἑτοιμάζεται ν' ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη τῆς Μαργαρίτας, ἀλλὰ πάλιν εὑρεθεὶς ἀντιμέτωπος τοῦ Μεφ. τῷ στρέφει τὰ νῶτα καὶ ἐξέρχεται διὰ τοῦ βάθους τῆς σκηνῆς).

Μεφ. (πρὸς τὸν Φ.) Λοιπόν;

Φ. Μὲ ἀποκρούει.

Μ. Ἐγὼ αὐτὸς
Θ' ἀπογοητεύω σοφοῦ προξενήτης σωστὸς
(ἀπέρχεται μετὰ τοῦ Φ. ὅθεν καὶ ἡ Μαργαρίτα).

Νεάνιδές τινες (ἀποτελοῦμεναι πρὸς τρεῖς τέσσαρας ἐξ ἑαυτῶν, αἵτινες παρετήρησαν τὸ μεταξὺ Φ. καὶ Μαργαρ. γενόμενον).
Τί συμβαίνει;

Δεύτερος Ὅμιλος Νεανίδων. Δὲν ἐδέχθη ἡ Μαργαρίτα συνοδόν της τὸν αὐθέντην.

(Οἱ φοιτηταὶ προπέμψαντες τὸν Βαλεντῖνον καὶ ὁ Βάγνερ ἐπανέρχονται καὶ μετέχουσι τοῦ στροβίλου).

Χορὸς Στροβιλιστῶν καὶ Πολιτῶν θεωμένων.

Κι' αὐτοὶ ἔτσι δὰ πηδοῦνε
Καὶ πηδῶντας τραγουδοῦνε
ποῦ κι' ὁ κάμπος νὰ γελᾷ
Τρελλὰ τρελλά.
Ὡς ποῦ δὲν τοὺς πιάνει
Λιποθυμιὰ
Κανεὶς των δὲν χάνει
Πηδηματιὰ
Σὰν νὰ τριγυνάει
Καὶ γῆ μ' αὐτοὺς
Κι' ἐρωτικὰ φιλάει
Τοὺς οὐρανοὺς

ΠΡΑΞΙΣ Γ'.

Ὁ κῆπος τῆς Μαργαρίτας.

Τὸ βάθος τῆς σκηνῆς κατέχει δρύφρακτον μὲ θυρίδα.—Ἀριστερόθεν πρασιά.—Δεξιόθεν σκιάς, ἧς τὸ παράθυρον ἀπέναντι τῶν θεατῶν.—Δένδρα καὶ θάμνοι.

ΣΚΗΝΗ Α'.

Σεΐδελ, μόνος.

Εἰσέρχεται διὰ τοῦ δρυφράκτου καὶ ἵσταται παρὰ τὴν οὐδὸν τοῦ περιπτέρου πλησίον ἀνδήρου ῥόδων καὶ ἴων.

Πῆτε σεῖς τὰς θερμὰς
ἐμοῦ ὁρμάς,
ἄνθη ποῦ σᾶς λατρεύει,
πόσον μὲ γοητεύει,
ὅτι νυχθημερὸν
φθίνω θρηνῶν.
Ἀπὸ σᾶς κἂν ἂς μάθῃ
τῆς καρδιᾶς μου τὰ βάθη,
πόσον μιὰ της ματιὰ
μ' εἶναι γλυκειά.

(Δρέπων ἄνθος) Ὁ κατάρατος μάγος βασκαίνει
πᾶσαν μου ὁρμήν.

(δρέπει ἄλλο μαρκινόμενον ἐπίσης) Ἡ ἀφή μου τὸ ἄνθος μαραίνει
Ὄντως τὴν στιγμήν!

(Σκεπτόμενος καὶ πλησιάζων τὸ περίπτερον)

Ἂν λάβω 'λίγον ὕδωρ ἡγιασμένον
Ἐδῶ παρακαλεῖ πρὸς τὸν ἐσταυρωμένον
Ἂς ἴδω καὶ αὐτὸ μαραμένον
Ἐὰν θὰ τύχῃ . . . Ἂ Σατὰν νῦν σὲ νικῶ
Σεῖς γενῆτ' ἑρμήνεις
εἰλικρινεῖς,
Ποίαν φλόγα ἀνάπτει
στὴν καρδιά μου, ποῦ θάπτει
ἀντροπαλὴ στὸν μυχὸν
τὸ μυστικόν.
Ἔρως ἂν ἴδῃ τρομάζῃ
τ' ἄνθος κἂν ἂς ἁρπάζῃ
ἀπὸ χεῖλος θερμὸν
ἓν' ἀσπασμόν.

(Γελῶν ἀπέρχεται νὰ συλλέξῃ ἄνθη ὅπως πλέξῃ ἀνθοδέσμην. Εἰσέρχονται ὁ Μ. καὶ ὁ Φ.)

Φ. Εἶν' ἐδῶ;

Μ. Ἀκριβῶς

Φ. Τί βλέπεις σταματῶν;

Μ. Τὸν σὸν ἀντιραστήν

Φ. Σεΐδελ!

Μ. Στ! ναί αὐτόν.

Σ. (Ἐπανελθὼν καταθέτει τὴν ἀνθοδέσμην πρὸ τῆς θύρας τοῦ περιπτέρου)
Σὺ γενοῦ, ἀνθοδέσμη καλή, χαρά μου.
Θὰ τῇ ὁμολογήσω αὔριον τὰ δεινά μου.
Κι' ἂν θέλῃ τῆς καρδιᾶς μου τὸ μυστικὸν
Θ' ἀπαντήσῃ ἓν φίλημα μου (φεύγει).

Μ. Ἀ! τὸν κακόν.
Σ' ἀφήνω σοφὲ πρὸς στιγμήν.
Συντροφιὰν εἰς τ' ἄνθη τοῦ μαθηταρίου
Θὰ φέρω ἐγὼ θησαυρὸν
Πολυτελῆ πλέον λαμπρὸν
Καὶ ὀπτασίας ἐνιπνίου.

Φ. Ἄφες με!

Μῷ. Ὑπακούω
(Εἰρωνικῶς ὑποκλινόμενος)
Λαμβάνω τὴν τιμήν.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Φαύστος *μόνος.*

Φ. Ὦ! πῶς ἡ καρδία μου πάλλει
Ὁ ἔρως πάντοθεν με περιβάλλει.
Ὦ Μαργαρίτα γόνυ κλίνω πρὸ σοῦ.

Ἁγνὸν καὶ θεῖον δῶμα χαῖρε, ὅπου ἐκεῖνη
Μυροβόλον ἀγνείας πνοὴν διαχύνει.
Ὁπόσος ὄλβος ἐν τῇ πενιχρᾷ
Οἰκίᾳ ταύτῃ! πανταχοῦ χαρά.
Μῆτερ ψυχή! εἰς σὲ ὀφείλει τόσα κάλλη.
Ἐδῶ! ἡ σὴ ἀγκάλη
Ἐδάσταζ' ἐθήλασε βρέφος αὐτήν.
Ἐνταῦθα τῶν ἐρώτων
Τὸν ἀσπασμὸν τὸν πρῶτον
Δεχθεῖσα παῖς ἁβρὰ
Θάλλει γυνὰ λαμπρὰ
Μὲ ἀγγέλου μορφήν.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Μεφ. (ἐπανέρχεται κρατῶν θήκην) **Φαῦστος.**

Μ. Ἐγείρου! βλέπ' ἐδῶ! ἂν τ' ἄνθη δὲν νικήσῃ
Ἡ πυξίς, ἂς μὴ ἦμαι ἄρχων τοῦ πυρός.

Φ. Μακρὰν μου πλέον πᾶς πόθος αἰσχρὸς

Μ. (Εἰρωνικῶς) Συνειδός; δυσπιστῶ.
(καταθέτων τὴν θήκην ἐπὶ τῆς φλιᾶς τοῦ περιπτέρου)
Θὰ τὴν παρατηρήσῃ
Ὁπόταν διαβῇ. Ἐλθὲ κ' εὐελπιστῶ.
(ἀπάγει τὸν Φ. καὶ ἀφανίζεται μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν κῆπον)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Μαργαρίτα *μόνη.*

(Ἐμβαίνει διὰ τῆς ἐν τῷ βάθει θύρας καὶ κατέρχεται σιγῶσα εἰς τὸ προσκήνιον).
Ἂς ἤξευρον ὁ νέος αὐτὸς πῶς καλεῖται,
Ἂν εἶναι μεγιστὰν καὶ πῶς τιτλοφορεῖται.
(Καθεσθεῖσα ἐν τῇ λόχμῃ πρὸ τῆς ἠλακάτης τυλίσσει τὸ ἔριον περὶ τὴν ἄτρακτον).
Βασιλεύς τις τῶν Θουλιτῶν
Ἀγαπῶν μὲ πίστιν μεγάλην
Εἶχέ ποτε χρυσῆν φιάλην
Δωρεὰν ἐρώτων πιστῶν.
(διακοπτομένη)
Τρόπους κἠκεῖνος εἶχε, πιστεύω, θαυμαστοὺς
Οὐδὲν ἄλλο ἐτίμα πλέον
Καὶ ἐν καιρῷ εὐωχιῶν
Ἐκ ταύτης ἅμα προσπιών
Τὸ βλέμμα ἐταπείνου κλαίων.
Πρὸς ταύτην καὶ ἠμιθανὴς
Τὸ ἡμίσεστον στρέψας ὄμμα
Καὶ πρὸς τὸ μαραμένον στόμα
Φέρει ἐγερθεὶς τῆς στρωμνῆς
(διακοπτομένη)
Κατέρυθρος ἐσίγων τὸ πρῶτον ἐξ αἰδοῦς.
Τρέμων, πρὸς τιμὴν τῆς φιλτάτης
Τὸ τελευταῖον προπιὼν
Θνήσκει τὴν φιάλην κρατῶν
Πιστὸς μέχρι πνοῆς ἐσχάτης.
(Ἐγειρομένη καὶ διευθυνομένη πρὸς τὸ περίπτερον).
Μόνον ἱππόται εἶναι τόσον τολμηροὶ
Καὶ πρῶοι ἐν ταὐτῷ. Τρελλή . . . τί ἡλιαρῶ!
Σὺ ἀγαθὲ ἰδὼν τὴν μόνωσίν μου
Πέμψον τὸν ἀδελφόν ταχέως.
Ἀνθοδέσμη! ὦ! τοῦ Σεΐδελ βεβαίως.

Πτωχό παιδί! τί βλέπω 'δῶ! τί ζητεῖ
Ἡ πολυτελὴς πυξίς; Νὰ ἦναι κλειστή;
Δὲν τολμῶ; Ἰδοὺ καὶ τὸ κλειδί. Θὰ τὴν ἀνοίξω.
Πῶς τρέμω! διατί;
Εἶν' ἁμάρτημα; μήπως θὰ τὴν διαρρήξω;
Θεέ! τί θησαυρός! Μὴ κοιμῶμαι;
Μὴ ὄναρ μαγικὸν πλανᾷ μου τὸ ὄμμα;
Κοσμήματα τοιαῦτα δὲν εἶδον ἀκόμα.
(Τοποθετεῖ τὴν θήκην ἀνοικτὴν ἐπί τινος ἕδρας καὶ γονυπετήσασα καλλωπίζεται).
Μιὰ στιγμίτσα ποθῶ
Μόνον νὰ στολισθῶ
Μ' αὐτὸ τὸ διαμαντάκι.
(Ἐξάγει ἐκ τῆς κοσμηματοθήκης ἐνώτια)
Ἀ! ἰδοὺ στὸ βυθὸ
Κι' ὡραῖο καθρεπτάκι.
Νὰ μὴ κυτταχθῶ
Ἡ πτωχή! λιγάκι;
(Φορεῖ τὰ ἐνώτια ἐγείρεται καὶ ἐσοπτρίζεται)
Ἀ! τί κάλλη! γελῶ.
Εἰπέ, παρακαλῶ,
Εἶσαι σὺ Μαργαρίτα;
Δὲν λαλεῖς; ἔλα κύτα.
Ὤ! σὺ δὲν εἶσαι πιά!
Δὲν εἶναι ἡ μορφή σου
Βασίλισσα καμιὰ
Θὰ περνᾷ, ὑποκλίσου!
Ἀχ! καὶ νὰ ἦτο 'δῶ,
Καθὼς στὴν ὁδό,
Θὰ μ' ἔλεγ' εὐμορφοῦλα
Σωστὴ ἀρχοντοποῦλα.
Ἀχ καὶ νὰ ἦτο 'δῶ!
Ἂς γενῶ δεσποινὶς τελεία.
Τοῦ περιδεραίου καιρὸς
Καὶ τῶν ψελλίων τῆς χειρός.
Θεέ! ὡς νὰ ἔπιπτε χεὶρ ἐπ' ἐμοῦ βαρεῖα!
(Κοσμεῖται διὰ τοῦ περιδεραίου καὶ τῶν ψελλίων).

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Μαργαρίτα, Μάρθα. Μεφ, Φαῦστος.

Μρθ. Οὐρανέ! τί βλέπω! διαμάντια τιμημένα.
Ψυχή μου! ποῦ τὰ 'βρῆκες δὲν μοῦ λές;

Μ. (Ταραχθεῖσα καὶ προσπαθοῦσα νὰ τὰ κρύψῃ). Κανεὶς
Κατὰ λάθος θὰ τἄφερε δῶ.

Μρθ. Μὴ τὸ πῆς!
Τὰ στολίδια γιὰ σέ, ὦς μου εἶναι φερμένα.
Ναί! τὰ στέλνει ἀπ' ἀγάπη πολὺ κάποιος νέος.
Ἀχ! ὁ δικός μου δὲν ἦτο ποτέ του γενναῖος.

Μῷ. (Εἰσερχόμενος πρῶτος καὶ βαθέως ὑποκλινόμενος)
Τίς ἡ δέσποινα Μάρθα Σβερβάϊν;

Μρ. Τί μὲ θέλεις;

Μῷ. Ζητῶ συγγνώμην ἂν φανῶμεν ὀχληροί.
(χαμηλῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὸν Φαῦστον)
Μὲ μεγάλην ὡς βλέπεις χαρὰν τὰ ψορεῖ.
Ἡ κυρία Σβερβάϊν;

Ἰρ. Εἶμαι 'γώ.

Μφ. Ὅσα μέλλεις
Νὰ ἀκούσῃς δὲν εἶναι καθόλου ψαιδρά.
Ὁ σύζυγός σας εἶναι νεκρός! Μὴ σᾶς τρομάζῃ.

Μρ. Οὔρανέ!

Μ. Τί συμβαίνει;

Μεφ. Οὐδέν.

Μρθ. Ἀχ! τί συμφορά!

Μφ. Ἀχ! τί συμφορὰ ξαφνικὴ μὲ σκεπάζει.
Νεκρὸς ὁ σύζυγός σας, κυρά μου δὲν πειράζει.

Μ. Εἰς τὴν θέαν του πόσον ἡ ψυχή μου τρομάζει.
Τὸ βλέμμα της τὸν σάλον τοῦ στέρνου κοπάζει.

Μρ. (Πρὸς τὸν Μεφ). Κανὲν ἐνθύμιον μικρόν;
Οὐδέν! Ὅθεν πρὸς ποινὴν αὐτοῦ αὐθημερὸν
Τοῦ πρέπει ἀντικαταστάτης.

Φ. (Πρὸς τὴν Μαργαρίταν, ἀφαιροῦσαν τὰ κοσμήματα)
Διατί λοιπὸν τὰ ἀπωθεῖς

Μ. Εἰς ἐμὲ δὲν ἀνῆκον; πρὸς Θεοῦ μή! μὲ ταράττεις

Μφ. (Ἐκ τοῦ ἑτέρου παρασκηνίου πρὸς τὴν Μάρθαν μεθ' ἧς συνδιαλεγόμενος τὴν ἀπασχολεῖ· παρέχων καιρὸν εἰς τὸ ἕτερον ζεῦγος).

Πάντα τρισόλβιον καθιστᾷς, ἂν δεχθῇς
Νὰ σοὶ προτείνει χεῖρα.

Μρ. Ἄ! πῶς; θαρρεῖς;

Μφ. Σκληρὰ μὲ κατατρέχει μοῖρα!

Φ. Παρακαλῶ πρὸς σύζυγιν (προτείνων τὸν βραχίονα).

Μ. Ἀχ! ἄφες! τί ἀγωνία.

Μφ. Θὰ δεχθῇς; (ἁρπάζων τὸν βραχίονα τῆς Μάρθας)

Μρ. (Νὰ τὸν χαρῶ!)

Μφ. (Κάπως ὥριμος κυρία)

Μρ. (Τί εὐτραπελία)

Μ. (Τάλανα καρδία!)

Φ. (Κόρη αἰθερία)

(Ἡ Μαργαρίτα ἐγκαταλείπουσα τὸν βραχίονά της εἰς τὸν Φ. ἀπομακρύνεται μετ' αὐτοῦ. Ὁ Μεφ. καὶ ἡ Μαρ. συνομιλοῦσιν ἐρωτοτροποῦντες).

Μρ. Λοιπὸν ποτὲ νοικοκυριό.

Μφ. Ποτέ! Ἄφιλος, ὀρφανός, κυρά μου,
Δυστυχῆ βίον ζῶ ἀγάμου.

Μρ. Κάπως πάγει ὁ' ἄνδρωπο νιὸ
Μά... ἀργά, εἰς τὰ γηρατεῖα
Τί φοβερὰ ἡ ἐρημία

Μφ. Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἀκριβῶς
Καὶ ἐμὲ συχνάκις ταράσσει

Μρ. Λοιπὸν πρὶν ὁ καιρὸς περάσῃ
Αὐθέντα νὰ σκεφθῇς καλῶς.

(Ἀπομακρύνονται. — Ἡ Μ. καὶ ὁ Φ. ἐπανέρχονται).

Φ. Λοιπόν, πάντα μόνη;

Μ. Μαρθὰν ὁ ἀδελφός.
Τῆς μητρὸς ἀστερήθην.
Πλησίον της ἔχει ταφῆ
Ἡ μικροῦλα μου ἀδελφή.
Ἀγγελάκι! ἀχ! πόσον ἐλυπήθην
Τοῦ βίου μου ἦτο τὸ ᾠδὸν,
Τί φροντίδες! τί ἀγωνία!
Πρὶν τῶν φιλτάτων ἡ καρδία
Ν' ἀπολαύσῃ, στερεῖτ' εὐθύς.
Ἅμα ἐξύπνα, πονηρὸν
Ἔστρεφε πρός με τὸ βλέμμ' αὐτῆς
Ἐμοῦ ἐπόθει τὴν ἀγκάλην.
Ὅλ' αὐτὰ θ' ἀντιχόμην πάλιν
Δι' ἓν θώπευμά της ἀδρόν.

Φ. Ἂν τοῦ Πλάστου ἡ εὐδοκία
Εἶχε σὲ ὡς ὑπογραμμὸν
Ναί! ἦτο χάρις ἐξ οὐρανῶν.

Μ. Μὲ περιγελᾷς;

Φ. Σέ, κόρη θεία;

Μ. (μειδιῶσα) Μὲ περιφρονεῖς
Κ' ἔνδον ἐκ ψυχῆς
Θὰ γελᾷς βεβαίως.
Πόσον προσπαθῶ
Ν' ἀπομακρυνθῶ,
Ἀλλὰ φεῦ ματαίως.

Φ. Μὴ με ἀπωθῇς·
Ὁ πλάστης σου ἐγγὺς
Ἄγει με βεβαίως.
Μόνον ἐν ζητῶ
Νὰ ἐννοηθῶ
Ἀλλὰ φεῦ ματαίως.

(Ἐπανέρχονται ἡ Μάρθα καὶ Μεφιστοφελῆς).

Μρ. (πρὸς τὸν Μεφ.) Δὲν μὲ ἐννοεῖς.
Ἢ θὰ προσπαθῇς
Νὰ κρυφθῇς βεβαίως.
Πρὶν εἰσακουσθῶ,
Θέλεις νὰ πεισθῶ
Πῶς μιλεῖς σπουδαίως;

Μφ. Μὲ συνοφαντεῖς
Εἶπον ἐξ ἀρχῆς
Πῶς θὰ φύγω δρομαίως.
Θλίβομαι κ' ἐγὼ
Καὶ σὲ βεβαιῶ
Ὁμιλῶ σπουδαίως.

(Ἡ νὺξ προχωρεῖ).

Μ. (Πρὸς τὸν Φ.) Εἶναι καιρὸς ν' ἀποσυρθῆς.

Φ. Φιλτάτη (περιπτυσσόμενος αὐτὴν)

Μ. Εἶναι ἀργὰ (ἀποσπωμένη τῆς ἀγκάλης του)

Φ. (τρέχων κατόπιν της Ἄ! σκληρὰ μ' ἀπωθεῖς!

Μφ. (Κατ' ἰδίαν ἐν ᾧ ἡ Μάρθα τῷ στρέφει ἀδημονοῦσα τὰ νῶτα).
Ὁλονὲν τρυφερώτερα!
Καιρὸς ψυγῆς (κρύπτεται ὄπισθεν δένδρου).

Μρ. Δὲν θ' ἄβγω πέρα;
(στρεφομένη) Λοιπόν; Δὲν εἶναι! Αὐθέντα (ἀπομακρύνεται).

Μφ. Ὥρα καλή!
Οὔφ!! τί ἀσύστατο κουφίρι!
Φρονῶ — εἶναι ἱκανὴ
Καὶ τὸν Σατανᾶν νὰ πάρῃ.

Φ. (Ἐκ τοῦ παρασκηνίου) Μαργαρίτα.

Μρ. Σὲ ζητῶ!

Μφ. Χαιρετῶ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΥΛΛΙΟΝ.

Ὁδοιπορροῦσα ἐπὶ μακρὸν ἀνὰ τὴν ὑφήλιον ὅπως, ἐπισκοπήσω τὸν βίον τῶν θνητῶν καὶ πρόσω ὁλοὲν ἀνεπιστρεπτεὶ φερομένη, διέβαινον, ἀπροσκόπτως πᾶν κῶλυμα ἐξομαλίζουσα, ἀνάντεις ἀκρωρείας καὶ δρυμοὺς καὶ φάραγγας. Εἰσέδυον ἀθέατος εἰς πολύμοχθα ἄστεα καὶ ἤκουον ἐν τῇ ἀεννάῳ τύρβῃ συγχεομένους πρὸς ἀλλήλους τὸν θόρυβον τῆς τὸν ἀργὸν πλούσιον ἀπὸ τοῦ βαραθρώδους οἴκου τῆς χαρτοπαιζίας ἐπανεφερούσης ἀμάξης, μετὰ τοῦ μονοτόνου κρότου τῆς ἐπὶ τοῦ ἄκμονος καταπιπτούσης σφύρας τοῦ ἐνδελεχῶς μοχθοῦντος ὅπως λειάνῃ τὸν ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ σκληρὸν σίδηρον καὶ τὸν ἐπίσης πετρώδη δρόμον τοῦ βίου τῶν τέκνων αὐτοῦ· καὶ ἤκουον γλυκυπίκρως μιγνυμένας τὰς ἠχοῦς πενθίμου ἐπικηδείου κωδωνοκρουσίας καὶ τῶν θλερῶν συμποσιακῶν ἀσμάτων· καὶ εὗρον ἐκείνην ἡμερωτέραν, ἡδυτέραν αὐτῆς, φαιδροτέραν ἔτι... ναί, διότι ἐκείνη ἐν τῷ θλιβερῷ αὐτῆς τόνῳ περιεῖχε τὴν ἐλπίδα, περιέχουσα τὴν προσευχήν, αὕτη δὲ τὴν ἀπελπισίαν ἐν τῇ φαιδρότητι, ἥτις ἦν θλιβερὰ ὡς πλάνη ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἀκηράτου χαρᾶς. Ἡ σύγχυσις τῶν ἀντιθέτων τούτων ἤχων ἀπετέλει κακόφωνον εἰρωνείαν ὀξέως καὶ ἀλγεινῶς τὸ οὖς πλήσσουσαν· ποῦ ἄρα ἐνέκειτο ἡ εἰρωνεία αὕτη; ἐν τῇ οἰκτρᾷ κακοφωνίᾳ τὴν ἁρμονίαν συριζούσῃ, ἢ ἐν τῇ πρακτικῇ σημασίᾳ αὐτῶν τούτων τῶν ἤχων, καὶ εἰ οὕτως, τίς ἐξ ἑκατέρου τῶν τας ἀντιφατικας ταύτας δυάδας ἀπετελούντων κατειρωνεύετο τοῦ ἑτέρου.

Τέλος, μακρυνθεῖσα τοῦ ἄστεος ἔνθα ὁ ἀήρ, πλήρης τῶν ρηθέντων θορύβων, βαρὺς πλήσσει τὸ μέτωπον καὶ τοὺς πνεύμονας, ἔφθασα εἰς χλωρὰν κοιλάδα ἔνθα ἡ φύσις, ἀμιγὴς καὶ ἁγνή, ἀφειδῶς κοσμεῖται διὰ τῶν καλλιφύτων ἀνθέων τοῦ ἔαρος οὗ μόλις ἀντιλαμβάνονται ἐν ταῖς λιθώδεσι τῶν τειχῶν αὐτῶν φυλακαῖς οἱ τοῦ ἄστεος κάτοικοι, τῶν ἀνθέων, ἃ ἵνα ἐπὶ μικρὸν μόνον ἀπολαύσωσι, δέον ἵνα δολοφονήσωσιν, ἀπόνως ἀπὸ τοῦ μητρικοῦ στελέχους ἀποσπῶντες, πρὸς διάκοσμον βεβήλου συμποσίου ἢ κρυεροῦ μνήματος.

Ἐκεῖ ἀντὶ τῶν ἀστικῶν θορύβων τῶν ταραχωδῶν, ἡδέως συνέψαλλεν ἡ γλυκερὰ τοῦ πτηνοῦ μελῳδὴ μετὰ τοῦ φλοίσβου δροσώδους ρύακος.

Στὴν κρυσταλλένια ρεμματιὰ ποῦ τοῦ Μαΐου τὰ κρίνα
γλυκοφιλοῦνε σκύβοντας 'ς τὸ χάδεμα τἀέρα,
σκορπᾷ χρυσὸ γαμόγελο τοῦ ἥλιου ἡ ἀχτίνα
ὁποῦ προβάλλει χαροπὴ ἀπ' ἀργυρὸ αἰθέρα.

Ἀχ! σκόρπα τὸ χαμόγελο, ἡλιόφωτη ἀχτίδα,
δίχως νὰ σβύσῃς πώποτε, 'στὸ κρυσταλλένιο ρέμμα
ὅπως 'ς τὸ κῦμα τῆς ζωῆς σκορπᾷ χρυσῆ Ἐλπίδα
ὅταν τὸ φῶς σ' χαροπὸ τοῦ Ποιητὴ τὸ βλέμμα

Κι' ὅπως τὸ ρέμμα τὸ χρυσὸ φιλοῦν χιονάτα κρίνα
ὁποῦ τἀέρι τῆς αὐγῆς μὲ μόσχο βαλσαμόνουν,
τὸ ρέμμα 'κεῖνο ποῦ Θεοῦ μέσα γελᾷ ἀχτῖνα
τοῦ Παραδείσου λούλουδα λευκὰ ἂς στεφανόνουν!

Ὑπὸ τὴν παρὰ τὴν ὄχθην εὐρύκλωνον πλάτανον ἐκάθητο γέρων λευκοχίτων, αἱ δὲ αὖραι παλμωδῶς ἐφίλουν προσιπτάμεναι τὴν καλλίστιλπνον χιόνα τῆς κόμης του.

Ὦ! εἶναι εἶναι ἱερὰ τοῦ γήρατος τὰ χιόνια
ἀσπρίλα σάντα δίνουνε τῆς ἀρετῆς τὰ κρίνα!
σὰν κρίνα τότε τοὐρανοῦ ποῦ δὲν μαραίνουν χρόνια
μοσχοβολοῦνε μυστικά, μαγεύουνε κ' ἐκεῖνα!

Θαρρεῖς ἀπὸ θεώρατα τοῦ Παραδείσου νέφη
αὐτὸ τὸ χιόνι ἔπεσε 'ς τοῦ γέρου τὸ κεφάλι·
κι' αὐτὸς 'ψηλὰ ὅλο θώρει... φτεροῦγες σὰν νὰ στρέψῃ,
μὲ σεβασμὸ ἐκεῖ ψυλὰ γιὰ νὰ τἀφήσῃ πάλι...,

Ἡ λάμψι του χαμόγελο, ἡ χάρι του γαλήνη,
ὄψι γλυκειὰ καθαρισμοῦ ἐκείνη ἡ ἀσπρίλα·
ἡ λαμπερὴ δροσοῦλά του, παρηγοριὰ κ' εἰρήνη,
στάζει σὰν μέλι 'ς τὸν ἀνθὸ μέσ' 'στῆς καρδιᾶς τὰ φύλλα.

Ἀχ! ζῆσε χιόνι ἅγιο καὶ κρινομυρισμένο
ὁποῦ ποτὲ δὲν λυόνεις!
σὲ ρίχνει ὁ Πλάστης μας 'ς τὴν γῆ, 'σὲ ψίλιμ' ἁγιασμένο
καὶ τὰ γλυκὰ τριαντάφυλλα τῆς νειότης νὰ μυρόνῃς!

Αὐτὰ τὰ χιόνια τοὐρανοῦ, 'ς τὴν δροσερὴ πνοή σου
μὲ σεβασμοῦ προσκύνημα, ἀέρι, γλυκοψίλιε!
κι' ἂν ἦσαι ἅγια ἀντιλαβὰ Θεοῦ καὶ Παραδείσου,
μὲ μιὰ χρυσῆ ἀκτῖδα σου στεφάνωνέ τα, ἤλιε!

Ὁ χιονόκομος γέρων μοι ἐμειδίασε προσηνῶς, ἐγὼ δὲ προσεγγίσασα ἐκάθισα παρ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς χλόης.

— Πόθεν ἥκεις, μοι λέγει, κεκονιαμένη ὁδοιπόρε; μοι φαίνεσαι ἀπηυδηκυία καὶ ἐν τῷ βλέμματι φέρεις πικρὰν ἀπογοητεύσεως ἔκφρασιν· πολλοὺς ἄρα ὑπέστης καμάτους καὶ ἀντεμετώπισας κινδύνους ἐν τῇ μακρᾷ πορείᾳ σου;

— Ναί, ἀπήντησα· ὑπέστην καμάτους πολλοὺς καὶ ἀντεμετώπισα κινδύνους πλείονας ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ μου, ἥτις σκοπεῖ τὴν βαθεῖαν ἐξερεύνησιν τοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος· ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς πορείας μου ταύτης ἀπογοήτευσις προέρχεται οὐχὶ ἐκ τῶν δυσχερῶν τρόπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ δυσαρέστου τῶν τόπων καθ' οὓς ἐκείνη ἐκτελεῖται. Προέρχομαι ἐκ τοῦ γειτονος θορυβώδους ἄστεος· ἐμελέτησα τὸν κοπιώδη βίον τῶν ἐν τοῖς τείχεσιν αὐτοῦ πεφυλακισμένων ἀπείρων βροτῶν... καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἀπὸ τῆς φλιᾶς τῆς εὐρείας αὐτοῦ πύλης ἔθεσα τὸν πόδα ἐπὶ τῆς ἀπὸ τῆς τερπνῆς ταύτης κοιλάδος χωριζούσης αὐτὸ ὀρθετικῆς γραμμῆς, ἐστάλαξα ἐν δάκρυ!..

— Εἰπέ μοι, κόρη, ὑπέλαβε τὸ χιονόκομον τῆς ἁγνῆς κοιλάδος τέκνον, μετ' ἐκπλήξεως προσατενίζον με, εἰπέ μοι, ὁποῖος ὁ βίος τῶν πολυμόχθων βροτῶν οὗ ἡ θέα ἀπέσπασε θαλερὸν δάκρυ ἀπὸ τῶν βλεφάρων σου; διαβιῶν εἰρηνικῶς ἐνταῦθα μετὰ τῶν τέ-

κνων μου, ἐν ζέσει μετ' αὐτῶν ἀναδιφῶν τὰς ἱερὰς βίβλους ἐν αἷς χρυσοῖς γράμμασι τὸ ὄνομα τοῦ Θείου ἐγγέγραπται, καὶ ἀπευθύνων Λύτῳ μετ' ἐκείνων ἐν ἑσπέρᾳ καὶ πρωὶ ἐγκαρδίους λατρείας ᾠδὰς ἐκ τοῦ ἐγγὺς ἐρημικοῦ ναΐσκου οὐδέποτε τὸν οὐδὸν τῆς του ἄστεως πύλης διέβην ὅπως ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐξερεύνήσω αὐτό.

— Πάτερ! ἀπεκρινάμην· ἐὰν λεπτολογικῶς σοὶ ἐξετίθην τὰ κατὰ τὸν ἀστικὸν βίον, πρὸ τοῦ τέλους τῆς μακρᾶς ὁμιλίας ἡμῶν ὁ ἥλιος ὅστις ἄρχεται ἤδη ὑποχωρῶν ἐπὶ τοῦ αἰθέρος, ὁλοσχερῶς θὰ κατεδύετο, καὶ ἡ ἀστεράδακρυς Νύξ, ὑπνοδότιδα αὔρας πνοὴν ἐν τῇ φύσει προχέουσα θὰ ἐξέτεινεν ὑπὲρ ἡμᾶς τὸν παμμέλανα πέπλον της· τότε ἀμφοτέρων ἡμῶν τὰ ἀσθενῆ βλέφαρα, ἀδυνατοῦντα ν' ἀντιστῶσι πρὸς τὴν ἀμάχητον νάρκωσιν τῆς θωπευούσης αὐτὰ πνοῆς της, ἡδυπαθῶς θὰ συνεκλείοντο· τότε τοὺς ἐσχάτους τῆς λαλιᾶς μου τόνους ἐπὶ τῶν ὠχρῶν μου χειλέων ἐκπνέοντας ὡς ὁ βραδὺς τοῦ κύματος φλοῖσβος ἐπὶ ἀκταίων χαλίκων, θὰ ἐσβέννυον οἱ ἀέρες παρασύροντες ἐν τῷ κενῷ. Σοὶ λέγω, ὅθεν, μόνον γενικά τινα χαρακτηριστικὰ τῆς ἠθικῆς τῶν θνητῶν καταστάσεως.

Ὦ πάτερ, οἱ ἐν τῷ ἄστει δὲν ἀτενίζουσιν ὡς σὺ ἐλευθερίως πρὸς τὸν οὐρανόν· τὴν γελόεσσαν αὐτοῦ ἔκτασιν ἀχανῆ ὡς ἡ ἰδέα, ἥτις οἱονεὶ διαζωγραφεῖται ἐπ' αὐτῆς διὰ τοῦ γαλανοῦ καὶ νεφελώδους λευκοῦ ὑπὸ αἰθρίου φωτὸς καταυγαζομένου, κρύπτουσιν ἀπὸ τῶν ὀμμάτων αὐτῶν οἱ γαῦροι κορυφαὶ τῶν ὑψοράφων μεγάρων, ἅπερ δίκην πυραμίδων δρακοντηρίως οἰκοδομοῦσι· δίκην πυραμίδων, νά! διότι, ὡς οἱ ἀνίεροι ἐκεῖνοι τῆς παλαιγενοῦς Αἰγύπτου ἡγεμόνες, ἀνεγείρουσιν αὐτὰ καταδυναστεύοντες πολλοὺς ρωμαλέους ἀλλ' ἠθικῶς ἀνισχύρους βραχίονας· διότι κλείουσιν ὡς ἐκεῖναι τὴν πύλην τοῦ ναοῦ καὶ τῆς καρδίας αὐτῶν, ὅπως ὅσον οἷόν τε εὐρείας τὰς πύλας ἐκείνων διανοίξωσι· διότι, τέλος, ὡς αἱ πυραμίδες καίπερ ὑπὸ τῶν ἀκριβῶς καθέτων φλογερῶν βελῶν τῆς ἡλιακῆς πυρᾶς διακαιόμεναι ἔξωθεν, οὐχ ἧττον τὸ πάχος τοῦ θανάτου ἔνδον ἐγκλείουσι, καὶ ταῦτα, καίπερ ἀντιμέτωπα πρὸς τὰ θαλπερὰ φέγγη τῆς αὐγῆς καὶ τῆς δύσεως, περιέχουσιν ἔνδον τὸν στυγνὸν ζόφον, τὸ ἀπαίσιον ψῦχος τοῦ ἠθικοῦ θανάτου! . . . Καὶ ἐξορύττοντες οἱ τάλανες θνητοὶ τὸν χρυσὸν ἐν τοῖς ἔγκατα τῆς γῆς, οὐχὶ τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ, παρέχουσιν αὐτοῖς, διακοσμοῦσι τὰς πυραμίδας αὐτῶν ἀφειδῶς, προσθέτουσιν ἄψυχον μέταλλον ἐπὶ ἀψύχου λίθου· τέλος δὲ ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὰς κορυφὰς αὐτῶν, ἐπικάθηνται χρυσοπεύκτου θρόνου καὶ θεῶνται τῶν κάτω ὑπερηφάνως, ἀσυμπαθῶς ὡς ψυχρὰ μαρμάρινα ἀγάλματα· οὐχί! ὡς ἀμείδεις καὶ ἀδάκρυες ἠθικαὶ μουμμίαι! . . . Τὸ ἄγαλμα ἔχει κάλλος, ἂν μὴ αἴσθησιν, εὐεργετικῶς τὴν αἴσθησιν θίγον καὶ πρὸς τὸ ὑψηλὸν ὡραῖον ἀναπολοῦν τὸ πνεῦμα· οὗτοι δ' εἰσὶ χρυσοκόσμητοι μουμμίαι φεῦ! . . . βριθουσαι ἀσχημιῶν, ἀντίθεσιν μόνον πρὸς τὸ ἠθικὸν ὡραῖον παριστῶσαι· τὸ ἄγαλμα ἐγεννήθη ἄψυχον· ἀλλ' αὗται, ἠθικῶς νεκρωθεῖσαι, ἀπέβαλον τὸν παλμὸν καὶ τὴν αἴσθησιν.

Πρὶν ἢ ἀνέλθωσιν ἐκεῖ αἰσθάνονται ἔτι· ἀλλὰ τὸ μόνον ζωπυροῦν αὐτοὺς αἴσθημά ἐστιν ὁ ὡς πᾶσα ἄκρατος ὁρμὴ εἰς κόρον μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν λήγων πόθος ἀπολύτου μεγαλείου ἐπὶ γῆς.

— Ταλαίπωροι θνητοί, ἐπὶ τοῦ ἰλιγγιώδους ἐκείνου ὕψους ἀθεμελιώτως ἀνακαθήμενοι! ἀνέκραξεν ὁ χιονόκομος γέρων· τρέμε ὁσακις ἀτενίζεις αὐτούς! τίς οἶδεν ἂν σφοδρὰ θυέλλης πνοὴ δὲν θὰ καταρρίψῃ αὐτοὺς αἰφνιδίως; . . .

Εἰς ἄκραν προεξέχουσαν ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων
ἣν θίγουσι καὶ λύονται εὐθὺς περῶντα νέφη,
καὶ σμῆνος ἀερόμορφον ἀελλωδῶν Βορρέων
ψαιὰς εὐρείας πτέρυγας συγκρούει καὶ συστρέφει,

Ὑψόνεται κυπάρισσος πυκνόφυλλος, εὐμήκης,
κ' ἡ μελαινά της κεφαλὴ τὸ σύμπαν ἀτενίζει
ὡς ἄγαλμα ὑπέροχον ψοινικοστέπτου Νίκης
ὅπερ ἀκίνητα πτερὰ ἐπὶ ναοῦ λυγίζει.

Ἐνίοτε αἱ πτέρυγες τὴν ψαύουν τοῦ Βορρέως
τὴν κεφαλήν της κάμπτουσαι πρὸς τοῦ βουνοῦ τὸ χῶμα
ἐκείνη πλὴν ἀγέρωχος ὀρθόνεται βιαίως
μὲ κόμπον ἀτενίζουσα πρὸς τοὐρανοῦ τὸ δῶμα.

Καὶ λέγει μὲ ψιθύρισμα ὑπόκωφον, ὀργίλον:
— « Θρασὺ Βόρρᾶ! ἀκάθεκτον ἠγριωμένον πνεῦμα,
ἀωραίως πάλαι ἀποδρὰν τῶν οὐρανῶν τῶν κοίλων,
ὤ! εἴθε τὸ ἀπέραντον καὶ βαραθρῶδες ρεῦμα

» τοῦ πάντου νὰ σ' ἐκύλιεν, νὰ σ' ἔπνιγεν ἐντός του!
ὡς ἐξοντόνει τολμηρὰς ὑπάρξεις τῶν ναυμάχων,
καὶ κρύψα μόνον ἐν νυκτὶ μορμύρων ὁ ἀφρός του
τὴν ὀλεθρίαν πτῶσίν σου ν' ἀπήχει πρὸς τὸν βράχον!

» Θρασὺ Βόρρᾶ! ὤ, διατί μὲ κάμπτεις πρὸς τὸ χῶμα
ὅτ' εἶν' ἐκεῖ ἡ ρίζα μου ζητεῖς νὰ μ' ὑπομνήσῃς;
οὐχί! προσθέλπει ὑψηλὰ τρόθοτενές μου σῶμα
κ' ἰδού, ἐμπρός μου χθαμαλὴ παρίσταται ἡ ἡσύς.

Δὲν εἶμαι ὡς ἡ ταπεινὴ ἐκείνη ἀδελφή μου
ἥτις ὀρθοῦται ἔρημος εἰς τὸ νεκροταφεῖον·
καὶ πρὸς τὸ χῶμα κλίνουσα μετὰ βοῆς πενθίμου
προσδαυκαλίζει μυστικῶς τὸν ὕπνον τῶν μνημείων.

Οὐχί! ἐψύην ὑψηλά! ποθῶ τὸ μεγαλεῖον!
ποθῶ ὡς κορωνίδα της νὰ μὲ προσίδ' ἡ φύσις, —
καὶ σύ, Βορέα, ταπεινός, τὰς πτέρυγάς σου κλείων,
νὰ πέσῃς εἰς τοὺς πόδας μου καὶ νὰ μὲ προσκυνήσῃς!

Ποθῶ ὁπόταν ὁ χειμὼν χιόνας κατασπείρῃ
τριγύρω ἂν στιβάζονται, νὰ σέβωντ' ἐμὲ μόνον.
ποθῶ μακρὰν ἡ θάλασσα τὸ κῦμα νὰ ἐγείρῃ
ἵνα μὲ ἴδῃ ἄβλητον ἐν μέσῳ τῶν χιόνων!

Ὦ! ποθῶ, τέλος, κεραυνὸς μετ' ἀστραπῆς καὶ βρόντου
τὴν βίαιον διεύθυνσιν ἐπάνω μου νὰ στρέψῃ,
καὶ χύνων μ' εἰς τὸ μέτωπον τὸ σέλας τὸ λαμπρόν του,
ὡσεὶ μὲ δόξης στέφανον αὐτὸ νὰ περιστέψῃ! . . »

Καὶ πάλιν ἐμεινεν ὀρθὴ ἐν τῇ σιγῇ τοῦ ὄρους
τὸ σύμπαν ἐπιβλέπουσα ἡμέραν ὅλην γαῦρος.
πλὴν αἴφνης! . . σύρων βίαιος θυέλλας ὀμβροφόρους,
αἰθέρων ξένων πνεύματα, ἐκσπᾶται τυφὼν μαῦρος.

Καὶ εἰς στιγμὴν τρομόεσσαν τὸ σύμπαν ἐσκοτίσθη·
πτερὰ ἀνοίγει ὁ Βορρᾶς καὶ δέρει τὰς θυέλλας·
ἀπὸ τὰς λάβρους των πνοὰς ὁ πόντος κατεκλύσθη
καὶ θεωρεῖ περίτρομος ὁ οὐρανὸς ὁ μέλας.

Ἠλὶν τὸν ψωτίζει ποὺ καὶ ποὺ ὑπέρυθρος ὠχρία
καὶ κεραυνὸς ἐκρήγνυται βαρύγδουπος καὶ βρέμων....
εἰς τὸ βουνὸν ἡ λάμψις του προσπίπτει αἰφνιδία
καὶ . . . καταπίπτει ὁ κορμὸς ὁ ὑπερμήκης τρέμων!

Τέλος ἐσίγησε τὸ πᾶν· ἐκόπασαν οἱ σάλοι·
πάλιν τὸ κῦμα ἔλαμψεν ὑπὸ ψαιδρὰν ἀκτῖνα·
τὴν ψύσιν πάλιν ἔστρεψαν χρυσᾶ εὐδίας κάλλη
καὶ πάλιν ἐμειδίασαν λευχειμονοῦντα κρίνα.

Κ' ἡ τάλαινα κυπάρισσος κατέκειτο μοιραίως
εἰς ὕπνον ἀτελεύτητον! . . . ὤ, ποῖαι ὀνειρώξεις
τὸν ὕπνον της ἐψαίδρυνον ἢ ἔθλιβον λαθραίως;
τὸ χρυσοῦν σέλας ἀστραπῆς, πυρπόλον στέμμα δόξης!

Καὶ εἶτα εἴρων ὁ Βορρᾶς καὶ πάλιν προσπετάσας
τὸ πτῶμά της ἡμίκαυστον ἔσυρεν εἰς τὸ κῦμα
ἀναίσθητον νὰ ψέρηται εἰς ἀχανεῖς θαλάσσας,
τῆς τρικυμίας ἔρμαιον, ἀλαζονείας ὕβμα!

Ναί! εἴρων τώρα ὁ Βορρᾶς σφοδρῶς τὴν παρασύρει
ὃν κατηράσθη νὰ πνιγῇ ἐντὸς νερῶν ἀπόνων,
εἰς πόντον ὅστις ἔμελλε τὸ κῦμα νὰ ἐγείρῃ
ἵνα τὴν ἴδῃ ἄβλητον ἐν μέσῳ τῶν χιόνων! . . .

Ὦ! εἴθε, εἴθε ὁ Θεὸς ὅστις πληροῖ τὰ ὕψη
κ' ἐμπρός Του τρέμοντ', ἄλληλα τὰ νέφη συνωθοῦσι,
πυρπόλον στέμμα ἀστραπῆς παροργισθεὶς μὴ ρίψῃ
εἰς ὅσους δόξαν γήϊνον ἀκόρεστοι ποθοῦσι! . . .

Ὦ θνητέ! ἀνέκραξεν ἔτι ἔνθους· νήφων ἀπὸ ἐλευθέρας ἐκτάσεως ἀτένισον τοὺς οὐρανούς· καὶ περιφρονῶν τὸ ἀείποτε σχετικὸν ἀλλὰ καὶ ἀείποτε ἐπισφαλὲς γήϊνον ὕψος ὁπόθεν ἀφεύκτως ποτὲ θὰ καταπέσῃς εἰς μνήματος βάθη, καὶ τὸ ἀστραπιαίως φλέγων ἀλλὰ καὶ ἀστραπιαίως ἐξαφανιζόμενον στέμμα τῆς ἐπιγείου δόξης, πάθησον θερμῶς τὸ ἀπόλυτον ἐκεῖνο ὕψος ἔνθα ὁ ἀειλαμπὴς θεόδοτος στέφανος τοῦ ἀόλου φωτὸς οὐδέποτε φλέγει τὴν ἄϋλον κεφαλὴν τῆς ψυχῆς ἣν κοσμεῖ! Ἐκεῖ μόνον ἐκεῖ εὕρηται ἡ ἀληθής, ἡ ἄκρατος Δόξα. Καὶ ἐσίγησεν· ἡμιγονυκλινὴς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους διὰ τοῦ δακτύλου δεικνύων τὸν οὐρανόν, τῆς ἁγίας ψυχικῆς ζέσεως πορφυρούσης τὰς παρειὰς καὶ σελαγιζούσης τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἦν ἐξόχως ὡραία καὶ μεγαλοπρεπὴς ἡ μορφὴ αὐτοῦ τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ, τὴν Πίστιν ἐν τῇ στάσει, τὴν Ἐλπίδα ἐν τῷ βλέμματι καὶ ἐν τῷ μειδιάματι τὴν Ἀγάπην παριστῶσα· ἐνῷ δὲ σμήνη εὐπτέρων κορυδαλῶν ἀκαριαίως ἀφίπταντο ὅπως τὴν σεπτὴν αὐτοῦ λαλιὰν ἀνὰ τὰ ὕψη ἀπηχήσωσιν, αἱ θροοῦσαι αὖραι δειλῶς ἠσπάσθησαν τοὺς ἀργυροῦς τῆς κόμης αὐτοῦ βοστρύχους, καὶ χρυσῆ ἡμίφωτος ἀκτὶς τὸ μέτωπον αὐτοῦ ἐστεφάνωσεν. Ὦ στέμμα φέγγον, πλὴν μηδόλως πυρπολοῦν τὸ μέτωπον ἐφ' οὗ μὴ ἐκζητηθὲν ὁ αἰθὴρ σὲ πέμπει! Ὦ γλυκεῖα τοῦ οὐρανίου στεφάνου προδιατύπωσις, ὦ ἀκτίς! φίλει, φίλει ἐσαεὶ τὸ ἁγνὸν τοῦ ἐναρέτου μέτωπον ὡς στοργικῶς ἀσπάζεται τὴν Ἀρετὴν Ἐκεῖνος ὃν μυστικῶς ἀνὰ τοὺς αἰθέρας ἐξεικονίζει ὁ θεοφεγγὴς ἀστὴρ ὅστις ἐπ αὐτοῦ σ' ἐπιρρίπτει!

Τέλος ἠγέρθη ὁ δύων φωστὴρ ἤρχετο ἐπιχρυσῶν τὰ πελμωδῶς αὐτὸν ἐπιδεχόμενα πλούσια κύματα, ἐνῷ αἱ ἑσπεριναὶ σκιαὶ ἐπέπιπτον ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν τὴν κοιλάδα περιβαλλόντων λόφων, ὡραῖον κρᾶμα μετὰ τῆς χρυσιζούσης αὐτὰς πορφυρᾶς αἴγλης ἀποτελοῦσαι. Ἀπεχαιρέτισα τὸν χιονόκομον γέροντα καὶ ἀπῆλθον μετά τινα δὲ βήματα εὑρεῖσα τὸν λευκὸν τῆς κοιλάδος ναΐσκον εἰσέθην εἰς αὐτόν Εἶναι ὡραῖον θέαμα ναΐσκος ἐν ἐρημίᾳ, οἱονεὶ τὴν ψυχὴν αὐτῆς ἀποτελῶν, ἀναμιμνήσκει τὴν ἠθικὴν ὕπαρξιν ἐν τῇ ἀψύχῳ σιγῇ καὶ τὸν Θεὸν ἐν τῇ φύσει· ἰδοὺ διατί αἱ λιγυραὶ πτελέαι κύπτουσαι ὑπὸ τὰς νυκτίους στοκς, προσκυνοῦσιν εὐλαβῶς τὴν ταπεινὴν· ἀλλ' εὐλογητὴν αὐτοῦ στέγην. Ἐν τῷ βάθει αὐτοῦ διέλαμπεν ἀργυροστέφανον εἰκόνισμα τοῦ Σωτῆρος· ἀλλ' ἀπὸ τῆς αἰγλήεσσης αὐτοῦ μορφῆς σκυθρωπὸν τὸ βλέμμα μου προσέπεσεν ἐπὶ θνήσκοντος ὠχροῦ ἀνθυλλίου ὅπερ πρὸ πολλῶν ὡρῶν εὐσεβὴς χεὶρ ὡς ἁγνὸν κόσμον καὶ θυσίαν ἅμα ἐπέθηκεν ἐπ αὐτῆς.

— Λουλουδι μικροκάμωτο, λουλουδί μου, καϋμένο·
ἄχ, πῶς πεθαίνεις ὀρφανὸ δίχως ἡλιοῦ ἀχτίδα!
οὔτε σὲ ψάλλει ἀηδονιοῦ τραγουδι μελωμένο
'ς τὴν ὑστερνή σου τὴ στιγμὴ κἂν ψεύτικη ἐλπίδα.

Κἂν δὲν σὲ σκιάζει δροσερὰ τὸ ψουντωτὸ πλατάνι —
κἂν δὲν σὲ στάζει δάκρυο γλυκειὰ δροσιὰ τοῦ Μαΐ·
ἀλλοίμονο, ἀλλοίμονο 'ς ὁποῖον ἀνθὸ πεθάνῃ
λησμονημένος κ' ἔρημος 'σὲ μιᾶς εἰκόνα πλάϊ! . . .

— Μὲ ψθάνει σπίθα χαροπή, τὸ λουλουδο μὲ λέει,
ὡσὰν ἀχτίδα τοῦ ἡλιοῦ, ἀπ' ταργυρὸ λυχνάρι
καὶ τῆς Εἰκόνας ἡ ματιὰ χαμογελᾷ καὶ κλαίει·
αὐτὴ συμπάθεια μοῦ σκορπᾷ, αὐτὴ μοῦ χύνει χάρι.

Μὲ νανουρίζουν ψαλμουδιαὶς 'στοῦ μαρασμοῦ τὸν ὕπνο
καὶ μύρο μέσα 'στὔνειρο ροφῶ ἀγιασμένο·
ἂς μ' ἔκλαιες ἂν 'πέθαινα σὲ χρυσωμένο δεῖπνο,
μὴ μὲ λυπᾶσαι 'ς τὸν Χριστὸ ἐπάνω ἂν 'πεθαίνω!

— Τάλαινα κυπάρισσος τοῦ ὑψικρήμνου ὄρους!
εἴθε νὰ ἦς ταπεινὸν τῆς βαθείας κοιλάδος ἀνθύλλιον·
καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἀγρίαν φλόγα ἦν ἐν τῷ ἀλάστορι
γαυριασμῷ σου νὰ προκαλέσῃς ἐτόλμησας, ἀλλ' ὑπὸ
τὴν ἡδεῖαν τοῦ ἀργυροῦ λύχνου ἀκτῖνα καὶ τὸ γλυκύδακρυ βλέμμα τῆς εἰκόνος τοῦ αὐστηροῦ τῶν ὑπερφρόνων κολαστοῦ, μακάριον νὰ ἐξέπνεες! τότε τὸ νεκρόν σου σῶμα δὲν θὰ ἐκύλιον ὡς μηδαμινὸν ἄθυρμα οἱ πολυκύμαντοι ὠκεανοί· ἀλλ' εὐσεβὴς χεὶρ μετ' εὐλαβείας ἐν ἱερᾷ κάλπῃ θὰ κατετίθει· ἡ δὲ ἐσχάτη τοῦ ἁγνοῦ μύρου σου πνοὴ μετὰ τοῦ λιβάνου μιγνυμένη, θὰ προτσέπνεεν ἔτι τὴν ἱερὰν εἰκόνα ἣν ζῶν ἐφίλεις!

Ταῦτα εὐθύμως ψιθυρίσασα, ἀπῆλθον τοῦ λευκοῦ

ναίσκου ἐν ᾧ ἡ ἀστεροδάκρυς Νὺξ ἐφήπλου ἤδη τοὺς πέπλους ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, ὅπως ἀναλάβω τὴν μοχθηρὰν ἀνὰ τὸν κόσμον πορείαν μου, ἀφ' ἧς οὔτε νύκτιον σκότος, οὔτε σείριον καῦμα ἴσχυσε τέως νὰ με κωλύσῃ.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΟΤΟΥ.

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν *

Β'.

Ἐν προτέρῳ τεύχει ἐδημοσιεύθη ἡ περὶ φιλήματος ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν γνώμη τοῦ ψυχιάτρου καὶ ἀνθρωπολόγου καθηγητοῦ Καίσαρος Λομβρόζου. Μετ' αὐτὴν παρατίθεμεν ἐν διαφέρουσαν ἐπιστολὴν τοῦ ἀνθρωπολόγου καὶ γονίμου συγγραφέως τῆς «Ὑγιεινῆς τοῦ ἔρωτος», καὶ τῆς «Φιλολογίας τοῦ ἔρωτος», τοῦ γερουσιαστοῦ ἅμα καὶ καθηγητοῦ Παύλου Μαντεγκάζα (Paulo Mantegazza), τοῦ παρὰ τὸ προϋδικεῖον τῆς ἡλικίας ἀκαμάτως ἐργαζομένου σοφοῦ καὶ εὐρυμαθοῦς φιλολόγου, τὸ νεώτατον ἔργον τοῦ ὁποίου «Ἡ φυσιολογία τῆς γυναικὸς» ἄρτι ἐξεδόθη. Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μαντεγκάζα.

«Ζητεῖτε τὴν γνώμην μου περὶ τοῦ πολέμου, ὃν ἰατροὶ καὶ ὑγειονόμοι ἐκήρυξαν ἤδη κατὰ τοῦ φιλήματος, μιᾶς τῶν ὑπερτάτων ἀπολαύσεων τοῦ ἔρωτος· ὀλίγων γραμμῶν θὰ ἱκανοποιήσω τὸν ὑμέτερον πόθον. Ἐφεξῆς ὅμως εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἑξῆς, ὅτι μετὰ τοῦ ζητήματος τούτου τοῦ φιλήματος συνδέονται προβλήματα, ἅτινα δὲν εἶναι δυνατὸν δημοσίᾳ ν' ἀναπτύξωμεν καὶ ἅτινα ἀπαιτοῦσι τὴν ὑπὸ ἰατρῶν μόνον κεκλεισμένων τῶν θυρῶν λύσιν αὐτῶν. Ἀναμφιβόλως ὅμως οἱ μεμορφωμένοι καὶ ἀξιέραστοι ὑμῶν ἀναγνῶσται δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ γνωρίσωσι τὰ προβλήματα ταῦτα, διότι οὐδέποτε θὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ν' ἀναγκασθῶσι νὰ φοβῶνται τὰ βακτηρίδια καὶ μικρόβια, ἅτινα ἠδύναντο νὰ μολύνωσι τὰ χείλη αὐτῶν. Μόνον ὁ ἐν τῷ βορβόρῳ βαδίζων σπιλοῦται, τὰ δὲ φιλήματα προσώπων ἁγνῶν τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἀνταλλαγήσονται πάντοτε ἐν μέσῳ μυροβόλων ἀνθέων.

»Οἱ ἔσω τε καὶ ἔξω ὑγιεῖς καὶ τέρψιν ἐν τῷ φιλήματι ἀνευρίσκοντες δύνανται νὰ ἱκανοποιῶσι τὴν τέρψιν ταύτην ἄνευ τοῦ πρὸ τῶν βακτηριδίων φόβου. Καθόσον δ' ἀφορᾷ εἰς τοὺς φθισιῶντας, τὰς συμπτώματα τοῦ νοσήματος τῶν ὁποίων παραμένουσιν ἀόρατα εἰς τὸν ἀνεπιστήμονα ὀφθαλμόν, δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω ὑμᾶς ὅτι, ἂν ἀπέβαινε δυνατὴ ἡ σύνταξις στατιστικῆς τῶν φιλημάτων, ἅτινα ἀνταλλάσσονται ὑπὸ ἀληθῶς φθισιώντων καὶ προσώπων καθ' ὁλοκληρίαν ὑγιῶν, θὰ ἀνεκαλύπτετο ὅτι ἐν χιλίοις περιστάσεσιν ἅπαξ πιθανῶς θὰ ἠδυνάμεθα νὰ διαπιστώσωμεν μετάδοσιν τῆς νόσου διὰ τοιούτου μέσου.

» Εὑρισκόμεθα ἐν περιόδῳ βακτηριδιομανίας, οὐδεμία δ' ἀμφιβολία ὅτι ὁ νέος οὗτος μικροσκοπικὸς κόσμος, ὅστις πανταχόθεν ἡμᾶς περιβάλλει, ἐμελετήθη καὶ μελετηθήσεται πρὸς μέγα ὄφελος τῆς δημοσίου ὑγιεινῆς.

» Ἐν τούτοις ὁσονδήποτε καταπληκτικὰς προόδους κἂν ποιησώμεθα ἐν τῇ διερευνήσει τῶν ἀπαισίων καὶ τοσαῦτα νοσήματα γεννώντων τούτων σπερμάτων, ἐλάχιστον ὁπωσδήποτε ἢ οὐδὲν ἀπολύτως γινώσκομεν ὡς πρὸς τὸ ἔδαφος, ὅπερ ἀπαιτεῖται πρὸς τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ βιωσίμου αὐτῶν. Τίς οἶδεν ὁπόσα ψυματιώδη βακτηρίδια εἰσπνέομεν καὶ καταβροχθίζομεν! Καὶ ὅμως οἱ ψυματιῶντες ἀποτελοῦσι πάντοτε χάριτι θείᾳ ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν. Πρὸς τούτοις δέον πρώτιστα νὰ ἀναζητήσωμεν τὸν λόγον δι' ὃν ὁ ὀργανισμὸς παρά τινι μὲν ἀτόμῳ ὑποβοηθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ βακτηριδίου, παρ' ἄλλῳ δε οὔ. Ἐν τούτῳ ἔγκειται τὸ ὅλον ζήτημα.

» Ἐμπρὸς λοιπὸν ἀσπασθῶμεν ἀλλήλους ἀφόβως καὶ ἄνευ τῆς βοηθείας τῆς διαθρωτικῆς ἄχνης ὑδραργύρου ἢ ἄλλων ἀπολιμαντικῶν μέσων.

» Ζητεῖτε ἀπ' ἐμοῦ καὶ ὁρισμὸν τοῦ φιλήματος τοιοῦτον παρέχω ὑμῖν ἐκ τοῦ ἔργου μου «φυσιογνωμίας καὶ μιμικῆς»: Τὸ φίλημα ἀνήκει εἰς ὑψηλοτέραν σφαῖραν τῶν βιωτικῶν αἰσθημάτων ἢ ἡ περίπτυξις, ἀπαντᾷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς. Ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ἀνθρωπότητος μακρὰν τοῦτο ἔχει ἱστορίαν, ἀναρίθμους αἱματηρὰς συγκρούσεις ἔσχεν ὡς συνέπειας καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν πρὸς πρόκλησιν πολέμου μεταξὺ ψύλων καὶ λαῶν. Ἀλλ' οὐδὲν ἄπορον! διότι ἐπὶ τέλους εἶναι ἡ πηγὴ ἀπείρου ἀπολαύσεως καὶ τέρψεως καὶ κατὰ συνέπειαν ἀποτελεῖ αἴτιον ἀπεριορίστου ἡθόνου. Δύναται νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν ἀπιστίαν καὶ νὰ ὑποσχεθῇ τὴν μακαριότητα.

» Τὰ χείλη εὕρηνται ἀκριβῶς ἐν τῷ σημείῳ, ὅπερ διαχωρίζει τὸν ἔξω ἀπὸ τὸν ἔσω ἄνθρωπον. Ἐν ταύτῃ, ἐν τοῖς ῥοδοχρόοις τούτοις μεθορίοις, ἅτινα οὔτε τελωνεῖον, οὔτε ἐθνικὰ σήματα ἀναγνωρίζουσι, συναντᾷ ἡ ἐξωτερικὴ τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν, ἐνταῦθα δ' ἐπίσης διενεργεῖται ἡ ἀνταλλαγὴ πάντων τῶν αἰσθημάτων, καθόσον χιλιάδες χιλιάδων τῶν εὐαισθητοτέρων νεύρων δέχονται καὶ μεταδίδουσι τὰς ἐκ τῶν αἰσθήσεων τῆς καρδίας καὶ τοῦ ἐγκεφάλου προερχομένας εἰδήσεις. Οἱ ποιηταὶ εἶχον δίκαιον νὰ ποιῶνται λόγον περὶ συγχωνεύσεως τῶν ψυχῶν, οἱ δ' αἰσθηματικῶς ἐρῶντες κατὰ πάσας τὰς ἐποχὰς ἠδύναντο νὰ θεωρήσωσι τὸ φίλημα ὡς τὸν σκοπὸν τοῦ διαπύρου αὐτῶν πόθου, ὡς τὸ ἐξωτερικὸν ζενίθ τοῦ ἐρωτικοῦ πάθους.

» Τὸ φίλημα ἀποτελεῖ ἀμοιβαῖον ἀσπασμὸν δύο ἐρώντων. Ὁποία ὅμως διαφορὰ μεταξὺ φιλήματος διδομένου καὶ ταυτοχρόνως ἐπιστεφομένου καὶ φιλήματος, ὅπερ μένει ἀναντάπόδοτον! Φίλημα, μόνον διδόμενον, ἀποτελεῖ μόνον παράκλησιν, εὐχήν, ἐλπίδα, τὸ ἀνταποδιδόμενον ὅμως ἀποτελεῖ ἐχέγγυον, ἀναλλοίωτον καὶ δι' αἵματος ἅμα καὶ δακρύων ὑπογεγραμμένον συμβόλαιον, ἀποστεροῦν ἡμᾶς τὴν τε ἡσυχίαν καὶ τὴν εἰρήνην.

*) Ἴδε ἀριθ. 39, σελ. 769—770.

» Ὁπόσα εἴδη ὅμως ἀσπασμῶν ὑπάρχουσιν ἀπὸ τοῦ φιλήματος τοῦ εἰδώλου καὶ τοῦ κρασπέδου μέχρι τοῦ ὑπὸ τῆς εὐπρεπείας ἐπιβαλλομένου φιλήματος παρὰ τῇ νεωτέρᾳ ἡμῶν κοινωνίᾳ! Ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν ἀνήκουσι πάντα ταῦτα εἰς τὴν μιμικὴν τῆς καλοκαγαθίας, ὁποῖον ὅμως χάσμα διαχωρίζει τὸ φίλημα τοῦτο ἀπὸ τοῦ φιλήματος τοῦ Παύλου καὶ τῆς Φραγκίσκης Δαριμίνι (Paolo und Francesca da Rimini).!

. . . . . .

Ἐν Φλωρεντίᾳ τῇ 6 μαΐου 1893.

Μετὰ τῶν ἐνθέρμων χαιρετισμῶν μου
ὁ ὑμέτερος
ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΝΤΕΓΚΑΖΑΣ.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ) Γ. Κ. Α.

Ο ΓΑΜΟΣ ΠΑΡΑ ΣΙΔΕΡΟΥΝΤΙΟΙΣ.

Ὁ εὐθαλὴς τῆς Μεσογείου κῆπος, ἡ νῆσος τῶν Μακάρων, ἔνθα ἡ ἀρωματικὴ μαστίχη δίδωσι τὴν ἀμβροσίαν καὶ ἡ ἡδύπνους πορτοκαλέα παρασκευάζει τὸ νέκταρ· ἡ ὡραία Χίος, τὸ ἐμπορεῖον τοῦ ἀρχιπελάγους, ἔχει τοὺς ἀγρίους της, ἔχει ὡς ἡ πεπολιτισμένη Γαλλία τοὺς Βόσκους της·

Τὰ βορειοδυτικὰ μέρη τῆς Χίου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ νότια εἰσὶ πετρώδη, ξηρά, ἄνυδρα καὶ κατ' ἀπταιστον κλιματολογικὸν κανόνα τὸ *ἀνθρώπινον φυτὸν* ἐν αὐτοῖς ψυχικῶς καὶ σωματικῶς καθυστερεῖ. Ἡ Σιδεροῦντα (κατ' ἀκριβῆ ἐτυμολογίαν Γῆ σιδηρᾶ), οὐδὲ σκιὰν δείκνυσι τῶν ἀνθούντων καὶ παχυχλόων λειμώνων τοῦ μακαρίτου Ὀρφανίδου· τὰ κυρίως προϊόντα τῆς βραχώδους ἐκείνης γωνίας εἰσὶν ἄνθρακες, ὄκδια καὶ κρόμμυα· ἐν τούτοις οἱ συνηρητικοὶ σιδερούντιοι διὰ νὰ μὴ διαψεύσωσι τὴν παροιμίαν ἥτις εἰς τὴν *γτώχειαν* ἐπιβάλλει τὴν *καλοπέρασιν* τὴν περνοῦν οἱ φίλοι συχνὰ πυκνὰ μὲ χαρὰς καὶ ξεφαντώματα.

Ὁ γάμος εἶναι ἡ χαρακτηριστικωτέρα ἑορτὴ αὐτῶν. Ἀπὸ πρωΐας καλοῦνται τὰ τύμπανα τῶν γειτόνων ἀθιγγάνων (μεθ' ὧν οἱ σιδερούντιοι εὑρίσκονται εἰς στενὰς ἐμπορικὰς σχέσεις, ὡς πωλοῦντες τοῖς περικλήτοις Ἡφαίστοις τὰ ἀπηνθρακωμένα πεῦκα των, ἅτινα λαβόντα τὸ ὄνομα τῆς ἀγορᾶς καὶ *πευκοτσίγγανα* ἐκλήθησαν)! Οἱ οἶκοι τῶν μελλονύμφων ἀνοίγουν θύρας καὶ παράθυρα καὶ εἰς τὴν πρασιὰν ἀναβαίνουσι βράκκαι τῶν *μισέδων* κυμαίνονται ὡς θάλασσα ἠχήεσσα θροοῦσαι. . . φρρρ!

Κάτω 'στὸ γιαλό, κάτω 'στὸ περιγιάλι.

Καὶ ἡ τιλώδης πτέρνα τῶν χορευτῶν συνθλᾷ, συντρίβει, καταπατεῖ τὰ *ὀλίγα χορτάρια ποὖχαν μείνει 'στὴν ἔρημη γῆ*. κάπου κάπου καμμιὰ πιστολιὰ διακόπτει τὸν συρτὸν καὶ τὰς ἰαχὰς τῶν εὐθυμούντων, ὅπως θερμάνῃ τὸ αἷμα κανενὸς γταγῆ, ἀλλὰ τὰ συμμέρματα πάλιν γυρίζουν ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς νεραντσούλας καὶ ὁ Ἀνακρέων χλευάζει τὸν Τυρταῖον: *Ἔντα λέτε βρὲ παιδιὰ καὶ φοντάδες θὰ γενοῦμεν.*

Τέλος φθάνει ἡ ὥρα τῆς ἱεροτελεστίας· ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ φορεῖ τὸ πετραχῆλι του καὶ καλεῖ τοὺς νυμφίους· πρὸ τῶν ποδῶν του κεῖται ἄροτρον, δεξιόθεν αὐτοῦ τοποθετεῖ τὸν γαμβρὸν καὶ ἀριστερόθεν τὴν νύμφην εἶτα μετ' ἐπισημότητος ἀποτεινόμενος τῷ ἀνδρὶ ἐρωτᾷ:

Θέλεις την κι' ὀρέγεσαί την κι' ἀνακαρκαρίζεσαί την;

Κἀκεῖνος:

Θέλω την κι' ὀρέγομαί την κι' ἀνακαρκαρίζομαί την!

Καὶ ὁ ἱερεὺς en conclusion:

Σὰν τὴν θὲς κι' ὀρέγεσαί την
κι' ἀνακαρκαρίζεσαι την

. . . . . .

Ποῦς τριχωτός, ἀλίγυστος, ἀληθὴς ποῦς ἐλέφαντος κινεῖται ὅπως ἀπειλήσῃ τὸ ἄροτρον. Μετὰ τὴν ὁρκωμοσίαν τοῦ γαμβροῦ, ὁ παπᾶς ἀποτείνει τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, μὲ ἀλλαγὴν μόνον τῶν γενῶν, τῇ νύμφῃ, ἥτις ἀπαντᾷ ὡς ὁ γαμβρὸς μὲ φωνὴν ὅμως ἀδύνατον καὶ διακοπτομένην πρὸ τοῦ παθητικοῦ ἐκείνου ῥήματος: *ἀνακαρκαρίζομαι*· τὰ λοιπὰ τελοῦνται κατὰ τὰ ἐκκλησιαστικῶς εἰωθότα καὶ παρατωθέντος τοῦ μυστηρίου ἄρχονται τὰ ἐγκώμια:

Ἐπᾶρες τὸν *Τσοφτσᾶ* μου (Σοφία μου);
τὸν αὐγαγγελῆ (Εὐάγγελον)
Πῶχει πευκατσίγγανα καὶ πολὺ δφί.

Ὠμορφη ποῦν ἡ νύφη μας σὰν ἔρχετ' ἀπ' τὸ πλῦμα
Σὰν τὸ σταφύλι ροζακὶ ποῦ κρέμεται 'στὸ κλῆμα.

Καὶ οἱ μάκαρες σιδερούντιοι τζούζουν τὴν μαστίχην των καὶ *ἐν τοῖς κόρτει* διὰ τίποτε, εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ Καρτεσίου, ὅστις μόνην ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεώς του εὗρισκεν ἐν τῇ σκέψει. Εὐτυχῆ ὄντα!

Ν. ΚΑΠΠΙΟΛΛΑΣΠΙΣ.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ

Α'.

Ἡ κόρη.

Ἦτο Θρᾷσσα. Ἐγεννήθη κατὰ τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τοῦ Πάσχα, διὸ ὠνόμασαν αὐτὴν Ἀναστασίαν.

Οἱ γονεῖς της ἠγάπων αὐτὴν μέχρι λατρείας. Τὴν παιδικήν της ἡλικίαν διήγαγεν ἐν μέσῳ ἀπείρων προφυλάξεων καὶ θωπειῶν. Ἦν κατὰ βάθος ἀγαθή, ἀλλ' ἐκ τῶν διαθρύψεων ἀπέβη ὀλίγον ὑπεροπτική· εἰς τοῦτο δὲ συνέτεινον καὶ τοῦ πατρός της ἡ μεγάλη περιουσία καὶ τῆς μητρὸς ἡ ματαιοφροσύνη.

Φύσει εὐφυὴς καὶ πνευματώδης πρωΐμως ἤδη ἀπεφοίτησε τῶν ἐν Φιλιππουπόλει Ζαριφείων λαβοῦστὸ πρῶτον ἄριστα, τοῦθ' ἅπερ τὸν ἐγωϊσμὸν αὐτῆς ἀρκούντως ἐπέτεινε καὶ ηὔξησε τὴν πρὸς αὐτὴν ἀδυναμίαν τῶν γονέων.

Καὶ ἤδη ἦγε τὸ δέκατον ἕκτον ἔτος, ἡλικίαν καθ' ἣν πᾶσα κόρη ἀποστέργουσα πλέον ἵνα λέγηται παιδίον ἄρχεται ρεμβάζουσα καὶ ἀνεγείρει ἑαυτῇ διὰ τῆς φαντασίας χρυσοῦν μέγαρον, ὅπερ καλοῦσι μέλλον, ἄρχεται ἐπιτηδευομένη τὸν ἀμφιεσμὸν αὐτῆς καὶ τὴν κόμην ἄνθεσιν ἐαρινοῖς κοσμοῦσα καὶ τὸ στῆθος κηλωπίζουσα καὶ φιλαρέσκως μειδιῶσα πρὸς τὸ κάτοπτρον.

Ἦτο νεᾶνις τελεία, εἶχε κόμην μέλαιναν, ὀφθαλμοὺς ἄνθρακας ἐσβεσμένους μέν, πλὴν φέγγοντας, ῥίνα ὀλίγον γριπποῦν, λαιμὸν σύμμετρον, χείλη μικρά, στῆθος ὡς τοῦ κύκνου καὶ ῥαδινὸν ἀνάστημα. Ὁ χαρακτὴρ αὐτῆς ἦν λίαν παράδοξος, ἀγέρωχος ὀλίγον, μεγαλοπρεπὴς ἐν πᾶσι, ρεμβώδης τὰ πολλά, πρὸς ἑαυτὸν συνεστραμμένος καὶ ἔχων ἀντικείμενον τῶν σκέψεών του ἑαυτὸν ἀεί. Συνησθάνετο βαθέως, ἀλλὰ σπανίως ἐξεφράζετο, ἀνεγίνωσκε πολλὰ καὶ ὡμίλει ὀλίγα· δὲν ὑπέφερεν ν' ἀκούῃ, εἰ μὴ σπουδαῖον. Ἀπεστρέφετο τὰ μυθιστορήματα, ἀλλ' ἠγάπα τὰς τραγῳδίας καὶ τὴν ποίησιν.

Ὁ πατὴρ αὐτῆς γαιοκτήμων πλούσιος εἶχεν ἐν τῷ χωρίῳ τῆς Θρᾴκης Β. . . . ὡραίαν ἔπαυλιν, εἰς ἣν τὸ θέρος μετώκει οἰκογενειακῶς. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ τρυφερὰ νεᾶνις κατὰ πᾶσαν πρωΐαν ἐνωρὶς ἐγειρομένη καὶ κρατοῦσα ἀνὰ χεῖρας τομίδιόν τι κλασικοῦ ἢ νεωτέρου ποιητοῦ ἐξήρχετο, ἐνῷ οἱ λοιποὶ ἐν τῇ ἐπαύλει ἐκοιμῶντο ἔτι, καὶ παρερχομένη τοὺς ἀγροὺς ἐλαφρὰ ὡς ἡ δορκὰς διηυθύνετο πρὸς τὸ δασύλλιον, ἐνῷ οἱ χωρικοὶ ἐργάται περιέργως ἐθεώρουν τὴν νεαράν.

Β'.

Ἐν τῷ δασυλλίῳ.

— Γιὰ ἰδές τὴν Μάρω μου, ἡμέραν τινὰ ἔλεγεν ὁ ἐπιστάτης πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ. Γιὰ ἰδές την, ἰσκερὴ 'σὰν νεραϊδα τρέχει πάλι μέσ' ταῖς λόχμαις. Θὰ πάγω κατόπι της. Βεύρεις ὅτι ὁ πατέρας της μοῦ ἔχει παραγγείλει νὰ τὴν προσέχω δίχως νὰ φανερώνομαι, κι' ὅταν φεύγῃ μακρυὰ 'π' τὸν πύργο, τρέχω πάντα κατόπι της καὶ ἅμα ἐκείνη καθίσῃ κρύβομαι 'πίσω ἀπ' τὰ κλαδιὰ καὶ τὴν φυλάγω.

— Μὰ τί παράξενο κορίτσι εἶν' αὐτὸ καλέ; ὅλο 'ς τὴ μονάξιά εὐχαριστιέται! ἀποροῦσα ἡ γυνὴ προσέθηκεν.

— Εἶν' ἀπ' τὰ πολλὰ γράμματα.

— Καλὰ λένε πῶς ἅμα μάθῃ κανεὶς πολλὰ γράμματα, λιγάκι τὰ . . . , καὶ ἐποίησε χειρονομίαν ἥττον κολακευτικήν.

— Ὄχι δά! γιὰ τὴν κυροῦλα δὲν 'μπορεῖς νὰ τὸ 'πῇς αὐτό, εἶναι πολὺ γνωστικὸ κορίτσι. Ταῦτα εἰπὼν ὁ καλὸς χωρικὸς καὶ ἔσπευσεν ἀκολουθῶν τοῖς βήμασι τῆς νεάνιδος.

Ἐκείνη κατὰ τὸ σύνηθες παρελθοῦσα τὴν πεδιάδα εἰσῆλθεν εἰς τὸ δασύλλιον, ὅπερ ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν προπόδων ἐχώρει μέχρι τῆς κορυφῆς τερπνοῦ γηλόφου. Ἐκεῖ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς χλόης ἐρείδουσα τὰ νῶτα ἐπὶ κορμοῦ δρυὸς καὶ ἐβυθίσθη εἰς ρεμβασμούς, ἐνῷ ὁ χωρικὸς βήματά τινα μακρὰν αὐτῆς ἐκρύπτετο ὄπισθεν θάμνου θαλεροῦ.

Τί ἄρά γε ἐσκέπτετο ἡ φιλάρεσκος Ἀμαρυλλίς; οὐδ' αὕτη ἡ ἰδία ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ἀκριβῶς ὅ τι ἐσκέπτετο. Εἶχε μυστηριώδη τινὰ πόθον, ἀλλὰ τί ἐπόθει; οὐδ' αὐτὴ ἐγνώριζεν, εἶχεν ἡλικίαν καθ' ἣν μεταξὺ τῆς καρδίας καὶ τῆς φύσεως ὑπάρχει μεταφυσική τις σχέσις καὶ ἐπίδρασις, διὸ δὴ καὶ ὑπερηγάπα τὰς ἀγρίας καλλονὰς τῆς φύσεως. Ὁ θροῦς τῶν φύλλων, ὁ βόμβος τῶν ἐντόμων, τὸ κελάδημα τῆς ἀηδόνος διήγειρον ἐν αὐτῇ τὰ ἀόριστα ἐκεῖνα συναισθήματα καὶ τοὺς ἡδεῖς, ἀλλ' ἀνεφίκτους πόθους τῶν ἐφήβων. Εὐπρεπεστέτο πολὺ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θρηνῳδῶν ποιημάτων τοῦ Ἀχ. Παράσχου καὶ πολλάκις ἔχουσα ἀνοικτὰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου της ὠνειροπόλει. Ἐφαντάζετο παρ' ἑαυτῇ ξανθὸν νεανίαν, οὐχὶ ὅμως τοιοῦτον, οἷοί εἰσιν οἱ ἐν τοῖς γυμνασίοις φοιτῶντες ἢ οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐμπορευόμενοι, οὗτοι τῇ ἐφαίνοντο ὡς μύρμηκες. Ἐφαντάζετο αὐτὸν ἀνδρεῖον καὶ ὡραῖον ὡς τοὺς ἥρωας τοῦ Ὁμήρου, χρυσόκομον, οὐρανόμορφον, νεφελόσωμον, σχεδὸν ἄυλον. Ἐπεθύμει νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ νὰ τὸν ὀνομάσῃ ἀγαπητὸν φίλον ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο. Ἐν ᾧ δὲ οὕτως ἐρρεμβάζεν, ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμοὺς πολλάκις, καὶ κατὰ μικρὸν εἰς ὕπνον ἐβυθίζετο, τότε δὲ ὁ ἥρως της ἐνεσαρκοῦτο τῇ ἐπλησίαζε καὶ συνωμίλουν ἡδέως καὶ περιεπτύσσοντο ἀλλήλους. Ἀλλά . . . . τῶν κλάδων σφοδρὰ δόνησις ὑπὸ τῆς αὔρας ἀφύπνιζε τὴν κόρην, ἐπανῆγεν αὐτὴν εἰς τὸν πραγματικὸν βίον. Τότε στεναγμὸς ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ ὡραίου αὐτῆς στήθους ἠρέμα ἀνεδίδετο καὶ θεσπέσιον ἐρύθημα τὰς χιονώδεις παρειάς αὐτῆς ἐχρώνυνεν. Ἡ πραγματικότης δυσηρέστει αὐτήν, ἡ φύσις πᾶσα τῇ ἐφαίνετο στενή τότε, καὶ ἐγειρομένη ἔσπευδε πρὸς τὸν πύργον.

Ἤδη καθ' ἣν πρωΐαν παρακολουθοῦμεν αὐτῇ, ἀφ' οὗ ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν ἐπλανήθη εἰς ἀπείρους ὀνειροπολήσεις τὸ πνεῦμα αὐτῆς, ἀπλήστως ἀναπνέουσα τὸν καθαρὸν ἀέρα τοῦ δάσους, ἤνοιξε τὸ τομίδιον καὶ ἤρξατο ἀναγινώσκουσα γεγονυῖα τῇ φωνῇ:

«Τῆς ἥβης ψάλλον ὄνειρον, ὑμέναιος καρδίας,
ἄνευ στεφάνων καὶ πομπῶν, πλὴν ἔμπλεως θρησκείας.

— Πόσον μὲ μαγεύει τὸ μικρὸν τοῦτο καλλιτέχνημα! ὦ ἔνθεοι ποιηταί, εἰς ὑμᾶς λοιπὸν μόνους ἐδόθη χάρις ἵνα εἰσδύητε εἰς τὰ μυχαίτατα τῶν καρδιῶν καὶ ἀνακαλύπτοντες τὰ μυστήρια τοῦ συναισθηματικοῦ βίου ν' ἀποτυπῶτε αὐτὰ καλλιτεχνικώτατα ἐπὶ τοῦ χάρτου! ὦ τέλειοι ζωγράφοι τῶν ἰδανικοτήτων! Καὶ πάλιν ἔρριψε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς σελίδος καὶ ἀνέγνω.

«Καρδίας δίδυμος ἀκτὶς εἰς χείλη μυροβόλα,
αἰωνιότητος στιγμὴ καὶ βλάστησις καθ' ὅλα».

— Πόσον ἀκριβῶς καὶ χαριέντως ἅμα ἐκφράζει τὴν ἀλήθειαν! Πᾶς ἄνθρωπος φαντάζεται, ἀλλὰ μόνος ὁ ποιητὴς δύναται νὰ δώσῃ σάρκα καὶ ὀστᾶ εἰς τὸ φανταζόμενον καὶ νὰ διατυπώσῃ τοῦτο κατ' ἀκρίβειαν. ὦ ποιητα! ὦ ὄντα ὑπερένθρωπα! βαθεῖς καρδιογνῶσται! θεήλατοι ὑψιπέται! ἔστε ἀθάνατοι! Ἐπε καὶ ἔκλεισε τὸ βιβλίον. Ἀφῃρέθη, ἐβυθίσθη, ἐρέθη πάλιν εἰς συλλογισμούς.

Αἴφνης συνῆλθε, διότι ἰσχυρὸς τῶν κλάδων θροῦς ἐλάβε προσοχήν της εἵλκυσεν. Ὁ χωρικὸς ἀποκαμὼν ἀνίστατο ὄρθιος ἐκαθέσθη· οἱ κλάδοι ἐθορύβησαν· ἐστράφη ἡ νεᾶνις, ἐν ἀκαρεῖ τὴν χεῖρα ὤπλισε διὰ τὴν τιλπνοῦ πολυκρότου, ὅπερ περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτῆς ἐφέρετο.

Ἐν τῇ μοναξίᾳ ἐκείνῃ εἶχεν ἀνάγκην ἀπολύτου συχίας, ὅπως ἐλευθέρως ὀνειροπολῇ· ὁ θόρυβος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἐξημμένῃ φαντασίᾳ της προυξένησε τρόμον καὶ τὴν κατέστησε φοβερὰν ὡς τὴν Νέμεσιν· ἐνόησεν τι δὲν ἦτο ψίθυρος ζεφύρου, ἀλλὰ ἐμψύχου ὄντος θόρυβος.

— Τίς εἶ! ἐφώνησεν ἐντόνως.

Οὐδεμία τῇ ἐδίδη ἀπάντησις. Ὁ χωρικὸς ἢ μὴ ἐννοήσας ἢ μὴ θέλων νὰ φανερωθῇ ἐξεπλώθη νῦν πρηνὴς ὅπως κρυφθῇ κάλλιον· καὶ πάλιν ἐταράχθησαν οἱ κλάδοι.

— Ὃν ἄθλιον ἐκραύγασεν ἡ νέα, πῶς τολμᾷς νὰ βεβηλῇς διὰ τῆς παρουσίας σου τὸ ἱερόν μου τοῦτο ἄλσος! εἴτε θηρίον εἶσαι, εἴτε ἄνθρωπος, ἀπόθανε! Καὶ παρευθὺς δὶς ἐπέσεσε τὴν σκανδάλην τοῦ πολυκρότου καὶ δύο διευθυνθεῖσαν βολαὶ κατὰ τοῦ θάμνου μετὰ κρότου, ἡ δὲ ἠχὼ τοῦ κρότου ἐκυκωμένη ἐπανέλαβεν· αἱ σφαῖραι αἱ μολύβδιναι τοὺς κλάδους δρέψασαι ἠράιωσαν καὶ πρὸ τῆς νέας ἐπέφανη κάτωχρον τὸ πρόσωπον τοῦ χωρικοῦ. τρέμοντος ἔτι ἐκ τοῦ φόβου.

— Θὰ μὲ σκότωνες, κορίτσι μου! ἐψέλλισεν.

Ἡ νεᾶνις ἐπλησίασε.

— Σὺ εἶσαι, Παῦλε; εἶπε γελῶσα ἀδιαφόρως εὐθυνὰ ἐγλύτωσες.

— Μὰ πές μου, σὲ παρακαλῶ νὰ χωρατέψῃς ἤθελες, ἢ ἀπ' ἀλήθεια μὲ σημάδεψες; εἶπεν ἐγειρόμενος ὁ Παῦλος.

— Ἂν στέκουσουν ὄρθιος τὴ στιγμὴ αὐτὴ δὲν θέλουν ζωντανός.

— Καλά, καὶ τί σου ἔκαμα;

— Τὸ σφάλμα σου εἶναι μεγάλο, ἀλλὰ δὲν πταίεις ἐσύ.

Σὲ συγχωρῶ· ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὴν ὀξυνοίᾳ εἶχεν ἐννοήσει, πῶς εὑρέθη ἐκεῖ ὁ χωρικός. Θέλω νὰ μοῦ ὑποσχεθῇς ὅτι δὲν θὰ εἴπῃς εἰς κανένα τίποτε ἀπὸ ὅ,τι ἔγινε, ἀκούεις;

— Ὁρισμός σας κανένας δὲν θὰ μάθῃ τίποτε. Τὸ βλέμμα τοῦ χωρικοῦ ἐξέφραζε τοσαύτην εἰλικρίνειαν, ὥστε ἡ νεᾶνις ἠρκέσθη εἰς τὴν διαβεβαίωσιν αὐτοῦ· ἐτράπησαν ἀμφότεροι σιωπηλῶς τὴν πρὸς τὸν πύργον ἄγουσαν.

Γ'.

Ὁ φοιτητής.

Ἦτο ἤδη τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Μαΐου· τὰ χλοερὰ σπαρτὰ ἤρξαντο ὠχριῶντα καὶ σπανιώτερον ἠκούετο τὸ ᾆσμα τὸ ἡδύμολπον τῆς ἀηδόνος. Ἡ θερμότης προεχώρει ὁσημέραι αὔξουσα. Ἦν ἡ ἀρχὴ τοῦ θέρους.

Εἰς τὸ χωρίον Β . . . εἶχεν ἔλθει νέος τις, ἵνα διαμείνῃ ἡμέρας τινὰς πρὸς τέρψιν. Ἦτο φοιτητὴς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου. Νέος κομψὸς ξανθός, ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ ρωμαλέος· πλήρης ἀφελείας, πλήρης πνεύματος· ὅλος θυμηδία, ὅλος χαρά· ὁ ἔρως μεταμορφωθεὶς εἰς νεανίαν.

Καὶ ὅμως οὐδέποτε εἶχεν ἀγαπήσει. Ἀπερροφημένος ὑπὸ τοῦ ζήλου πρὸς τὴν ἐπιστήμην ὀλίγην προσοχὴν ἔδιδεν εἰς ἔρωτας καὶ νεανίδων μειδιάματα καὶ ὀφθαλμῶν μαγείας καὶ χειλέων ἀμαρυγάς. Ἦτο παρθένος ἕως τότε ἡ καρδία του. Ἐν τούτοις ἠρέσκετο ν' ἀναστρέφηται μετὰ ὡραίων κορασίδων καὶ συνδιαλέγηται ἡδέως μετ' αὐτῶν! Ἡ δὲ εὐφράδεια καὶ τὸ γλυκὺ τῆς γλώσσης του εἶχόν τι τὸ τερπνὸν καὶ ἐπαγωγὸν διὰ πάντα τὸν ἀκούοντα.

Ἐλθὼν εἰς τὸ χωρίον μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τῶν κυρίων τῆς ἐπαύλεως. Ἐκεῖ διελέξατο περὶ διαφόρων θεμάτων μετὰ τῆς θελκτικῆς ἐκείνης δεσποινίδος, ἧς τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἀγχίνοια δὲν διεξέφυγον τὴν προσοχὴν τοῦ νέου. Ὁ δὲ πατὴρ τῆς Ἀναστασίας θελχθεὶς ὑπὸ τῆς συναναστροφῆς αὐτοῦ, τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων προσεκαλέσατο αὐτόν, ἵνα τὴν προσεχῆ Κυριακὴν συνοδεύσῃ αὐτοὺς εἰς ἐξοχικὴν ἐκδρομὴν ὅπου ἐμέλλον καὶ ν' ἀριστήσωσιν· εὐχαρίστως παρεδέξατο ὁ νεανίας καὶ μετ' ὀλίγον ἀφῆκε τὸν πύργον.

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ ἡ Ἀναστασία ἤρξατο καὶ πάλιν νὰ ρεμβάζῃ. «Ἰδού εἰς νέος, διενοήθη, ὅστις νῦν μὲν εἶναι ἄσημος, καὶ ὅμως δύναται ποτε νὰ γίνῃ τι. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἠυχαριστεῖτο νὰ ἀκούῃ συνεχῶς περὶ αὐτοῦ.

Παράδοξον! ἐν ᾧ ὁ Ἀρίστων ἀπεμακρύνετο τοῦ πύργου, δίς, τρὶς ἔστρεψεν ὀπίσω ἀκουσίως καὶ παρετήρησε τὰ παράθυρα. Πρὸς τούτοις ἐγένετο σκυθρωπός. Τί εἶχεν; οὐδ' αὐτὸς ἐγίνωσκεν· εἰς τὰ ὦτά του ἦν ἔναυλος εἰσέτι ἡ ἀργυρόηχος φωνὴ τῆς κόρης, τῆς σοβαρᾶς ἐκείνης κόρης, ἥτις ὡμίλει οὐχὶ ἐπιπολαίως, ἀλλ' ὡς ἐμβριθὴς ἀνήρ. Οἱ δὲ ὀφθαλμοί, οἱ κροσσωτοί, οἱ μέλανες, οἱ μετὰ τῶν χειλέων ὁμιλοῦντες ἐκφραστικώτατα, ἀνεξάλειπτοι ἔμενον πρὸ τῶν αὐτοῦ ὀμμάτων. Ἐν ᾧ περιεπάτει οὕτω κάτω νενευκώς, συνήντησαν τὰ βλέμματά του ἐπὶ τῆς ὁδοῦ μικρὸν τετράδιον μετὰ ἐξωφύλλου ἐρυθροῦ. Ἀνέλαβεν αὐτὸ καὶ περιέργως ἀνοίξας ἀνέγνω τὴν ἀρχήν. Οἱ ὀφθαλμοί του ἤστραψαν· τὸ εὕρημα

ἦν πολύτιμον. Ἔστρεψε δύο φύλλα γεγραμμένα, τὰ λοιπὰ ἦσαν λευκά. Τὸ ἔργον ἦτο ἀτελές· ἀναντιρρήτως ὁ γράψας εἶχεν ἀπωλέσει τὸ τετράδιον πρὶν ἢ τὸ συμπληρώσῃ. Ἔκρυψεν αὐτὸ ὁ νέος ἐν τῷ θυλακίῳ καὶ ἔσπευσεν εἰς τὴν κατοικίαν του. Ἦν αὕτη ἰσόγεως οἰκία κῆπον ἔχουσα τερπνὸν καὶ σύνδενδρον, ἀνῆκε δὲ εἰς ἀγαθὸν χωρικόν, ὅστις συχνάκις ἐφιλοξενεῖτο ἐν τῇ πόλει παρὰ τοῖς γονεῦσι τοῦ Ἀρίστωνος καὶ ἤδη ἀνταπέδιδεν αὐτῷ τὰ ἴσα.

Εὐθὺς ὡς ὁ φοιτητὴς εἰσῆλθεν εἰς τὸν ὡραῖον κῆπον ἐκάθησεν ἐπὶ ριπὸς ὑπὸ τὴν σκιὰν βερυκοκκέας παλαιᾶς, τοὺς ὤμους καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ δένδρου ἐπερείδων καὶ ἐξήγαγεν ἀπὸ τοῦ θυλακίου τὸ τετράδιον καὶ πάλιν εἰς τὴν πρώτην σελίδα προσήλωσε τὰ ὄμματα. Ἡ ἐπιγραφὴ ἦν καλλιγραφικωτάτη· γράμματα ὡοειδῆ, συνδεδεμένα, ὀλίγον κλίνοντα πρὸς τὰ δεξιὰ ἀπετέλουν τὸ χειρόγραφον· χεῖρες καλλιτεχνικώταται ἐχάραξαν τὰ γράμματα ἐκεῖνα, χεῖρες λεπταὶ καὶ ἠσκημέναι. Ἀμφιβολία δὲν ὑπῆρχε τὸ χειρόγραφον ἀνῆκε τῇ ὡραίᾳ Ὀριάδι, τῇ κορασίδι τοῦ πύργου.

Σφοδρὰν θὰ δοκιμάσῃ λύπην διὰ τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ ἡ χαριτόβρυτος καὶ ὄμως ἡ χαρὰ τοῦ νεανίου διὰ τὸ εὕρημα αὐτὸ ἦτο μεγάλη· ἐθεώρησε τοῦτο δῶρον τοῦ οὐρανοῦ δι' αὐτόν. Καίτοι δὲ ἦν ἀτελές, ἐν τούτοις ἦτο δι' αὐτὸν πολύτιμον κειμήλιον. Τὸ βλέμμα πάλιν ἐπὶ τῆς σελίδος ἔρριψε καὶ ἀνέγνω: « Ἡ αὐτογραφία μου ».

Ἡ αὐτογραφία της εἶπε καὶ ἐμειδίασε προτείνων τὸ κάτω χεῖλος. Εἶτα συνωφρυώθη καὶ κατέστη σύννους. Ἔπρεπεν ἀρά γε ν' ἀναγνώσῃ αὐτήν; τοῦτο δὲν θὰ ἦτο παραβίασις; δὲν θὰ ἦτο ἄντικρυς ἁμάρτημα κατὰ τοῦ φυνειδότως; Μικρὰ κόρη ἐμπιστεύεται ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰ διανοήματά της; καὶ τίς ὁ ἀδιάκριτος ἐκεῖνος ὃς τολμᾷ νὰ ρίψῃ βλέμμα ἱερόσυλον ἐπὶ τῶν μυστικῶν ἐκείνων σελίδων! Τοιοῦται σκέψεις κατὰ πρῶτον διῆλθον διὰ τοῦ νοῦ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν ἀκαρεῖ κατέπνιξεν αὐτάς ὡσεὶ βίᾳ δύναμις τις ἀνωτέρα ἠνάγκαζεν αὐτόν, νὰ παραβῇ τὴν φωνὴν τοῦ καθήκοντος· καὶ ἂν ἡ ἰσχὺς αὐτῆς ἀκαταμάχητος, δὲν ἦτο αὕτη ἡ περιέργεια, ἀλλ' αὐτὴ ἐπέτεινε τὴν περιέργειαν, ὥστε ὁ Ἀρίστων ἐνέδωκεν εἰς τὰς πίεσεις αὐτῆς καὶ ἤρξατο ἀναγινώσκων.

(Ἀκολουθεῖ).

ΜΕΝ. Π. ΦΙΛΑΝΘΙΔΗΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ.—Ἡ περὶ τῆς ὁλικῆς ἐκλείψεως τῆς 4)16 Ἀπριλίου. Ἐπιφανεῖς τοῦ κ. Ρακέτη καὶ ἡ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης ἀποκαλύψεις τοῦ κ. Ι. Jansson.—Ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ Διός.—ΓΕΩΝΥΣΙΚΑ.—Ἡ ἔντασις τῆς βαρύτητος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς.—ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ.—Ἀνάλυσις μετεωρειτῶν ὑπὸ τοῦ κ. Stanislas Meunier.—ΧΡΟΝΙΚΑ.—Ἡ εἰς ταῖς ἀόδοις ἀπογράφεσις τοῦ κομήτου.

Ἐν τισι τῶν προηγουμένων Ἐπιστημονικῶν ἡμῶν Ἐπιθεωρήσεων ἀνεγράψαμεν τὰς ἑκάστοτε διαδιδαζομένας εἰδήσεις περὶ τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων ἀστρονομικῶν ἀποστολῶν γενομένων παρατηρήσεων κατὰ τὴν σημαντικὴν ὁλικὴν ἔκλειψιν τῆς 4)16 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. Συνεχίζοντες τὴν ἐν ταῖς στήλαις ταύταις ἀναγραφὴν τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀνακοινώσεων, δημοσιεύομεν σήμερον περίληψιν τῆς ὑπὸ τοῦ κ. A. de la Baume Pluvinel—ἀποσταλέντος, ὡς γνωστόν, εἰς Σενεγάλην πρὸς φωτογραφικὴν καὶ φασματοσκοπικὴν μελέτην τοῦ ἡλιακοῦ στεφάνου, κωλυθέντος δὲ νὰ μεταβῇ ἐκεῖσε—πεμφθείσης τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ἀνακοινώσεως αὐτοῦ,[1] ἐπὶ τῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων ὑπὸ τοῦ κ. Pasteur, ἀρχηγοῦ τῆς φωτογραφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Meudon, ἀποσταλέντος, ὡς γνωστόν! ἀντὶ τοῦ κ. Pluvinel καὶ ἐπιφορτισθέντος τὴν ἐκ Joal (Σενεγάλη) μελέτην τῆς ἐκλείψεως δι' ὀργάνων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατασκευασθέντων, ἰδίᾳ δὲ τὴν διὰ τῆς φωτογραφίας μελέτην τῆς ὑφῆς τοῦ στεφάνου, τοῦ φάσματος αὐτοῦ καὶ τῆς φωτεινῆς αὐτοῦ ἐντάσεως.

Ἐκ τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης μανθάνομεν ὅτι ὁ κ. Pasteur ἔλαβεν 9 φωτογραφικὰς εἰκόνας τοῦ στεφάνου δι' 9 ἀντοφθαλμίων ἐχόντων τὴν αὐτὴν μὲν ἐπαισθητῶς ἑστιακὴν ἀπόστασιν (1, 50 μ.) διάφορον δὲ τὸ ἄνοιγμα, ὅπερ ποικίλλει ἀπὸ 155 μέχρι ἑ χιλιοστομέτρων. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν εἰκόνων τούτων συνάγεται:

α) Ὅτι ἀρκεῖ ἡ φωτογραφικὴ δρᾶσις 4′ διαρκείας πρὸς ἐπιτυχίαν ὅσῳ τὸ δυνατὸν πληρεστέρας παραστάσεως τοῦ στεφάνου. Ἡ δρᾶσις αὕτη δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ δι' ἐκθέσεως 6″ μόνον διαρκείας δι' ἀντοφθαλμίου ἔχοντος ἑστιακὴν ἀπόστασιν ἐξισουμένην πρὸς τὸ δωδεκαπλάσιον τῆς διαμέτρου τοῦ ἀνοίγματος αὐτοῦ.

β) Ὅτι ἡ ὑφὴ τοῦ στεφάνου δὲν παρουσιάζει τὴν ὄψιν, ἣν ἐνόμιζον ὅτι ἐν αὐτῷ θὰ ἀνεύρισκον.

Ἀφ' ἑτέρου δέ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁλικῆς φάσεως ἦσαν ἐν ἐνεργείᾳ δύο φωτογραφικὰ φασματοσκόπια, ἡ δὲ ἐν τῷ φάσματι τοῦ στεφάνου παρουσία τῶν ραβδώσεων τοῦ Fraunhofer ἐπιβεβαιοῖ τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Janssen γενομένας τῷ 1871 καὶ 1883 παρατηρήσεις, ἐξ ὧν συνεπέρανεν οὗτος ὅτι ὑφίσταται ἐν τῷ στεφάνῳ ἐξ ἀντακλάσεως τὸ ἡλιακὸν φῶς.

Ἡ δὲ μέτρησις τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ στεφάνου, καίτοι αὕτη λείπεται τῆς ἐπιδιωκομένης ἀκριβείας ἕνεκα τῶν ἐλαφρῶν νεφῶν τῶν καλυψάντων τὸν οὐρανὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκλείψεως, δεικνύει ὅτι τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπεμπόμενον φῶς εἶνε ἀρκούντως ἔντονον. Εἰς ταῦτα προσθετέον ὅτι λίαν εὐαίσθητον θερμόμετρον ἐσημείωσε κατάπτωσιν θερμοκρασίας 1°, 8 κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκλείψεως, ὅτι δὲ ἡ κατάψυξις αὕτη θὰ ἦτο βεβαίως μεγαλειτέρα ἄνευ τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πνέοντος βορειοδυτικοῦ ἀνέμου, ὅστις ἀνεμίγνυε τὰ στρώματα τοῦ ἀέρος, καὶ ἄνευ τῆς ὁμιχλώδους καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαίρας, ἥτις ἐξασθενεῖ τὴν ἀκτινοβολίαν.

Κατὰ δὲ τὴν συνεδρίαν τῆς 5)17 Ἰουλίου ὁ κ. J. Janssen ἀνέγνω ὑπόμνημα, ἐν ᾧ ἱστορικῶς ἀνα-

1) Συνεδρία τῆς 28)10 Ἰουλίου.

1) Βλέπε «Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως» ἀριθ. 27, ἐν σελ. 534.

φέρονται τὰ γεγονότα, δι' ὧν ἀπεδείχθη ἡ ὕπαρξις τῆς ἀποτελούσης τὸν ἡλιακὸν στέφανον ἀτμοσφαίρας, ἥτις ἐτέθη ἐν ἀμφιβόλῳ πολλῷ μετὰ τὴν σημαντικὴν ὁλικὴν ἔκλειψιν τοῦ 1868, δι' ἧς, ὡς καὶ ἄλλοτε ἀνεγράψαμεν[1], νέοι ἠνεώχθησαν ὁρίζοντες, ἐνεκαινίσθη δὲ ἡ ἀξιολογωτάτη σειρὰ τῶν συγχρόνων ἐρευνῶν πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ Ἡλίου ἀνακαλύψεων. Διὰ τῆς αὐτῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ ὁ κ. Janssen ἀποδεικνύει ὅτι αἱ ὑπ' αὐτοῦ γενόμεναι παρατηρήσεις κατὰ τὴν ὁλικὴν ἔκλειψιν τοῦ δεκεμβρίου τοῦ 1871 καὶ ἐξ ὧν συνεπέρανε τὴν ὕπαρξιν νέας περὶ τὸν Ἥλιον ἀτμοσφαίρας, ἣν προέτεινε νὰ καλέσωσι ἀτμόσφαιρον τοῦ στεφάνου (atmosphère coronale), εὑρίσκονται σήμερον ὁλοσχερῶς ἐπιβεβαιωμέναι διὰ τῶν φασματικῶν φωτογραφιῶν, ἃς τοσοῦτον καλῶς ἐπέτυχεν ὁ κ. Pasteur κατὰ τὴν τελευταίαν ὁλικὴν τοῦ Ἡλίου ἔκλειψιν.

Ἑτέρα δὲ ἀστρονομικὴ μελέτη, ἀξία ἀναγραφῆς ἐν ταῖς στήλαις ταύταις, εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ κ Marsden Manson διατυπωθεῖσα ἐν τῷ Ciel et Terre περὶ τῆς ἀτμοσφαίρας τοῦ πλανήτου Διός, ὅστις, ὡς γνωστόν, παρέχει τὴν μείζονα εὐχέρειαν πρὸς μελέτην τῆς ἀτμοσφαιρικῆς αὐτοῦ κυκλοφορίας. Καὶ ἐν πρώτοις μὲν εἶνε φανερὸν ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος κυκλοφορία τῆς ἀτμοσφαίρας τοῦ γίγαντος τῶν πλανητῶν δὲν εἶνε ἐντελῶς ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν τῆς ἡμετέρας, διότι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πλανήτου τούτου πλὴν τῆς ἡλιακῆς θερμότητος, ἥτις εἶνε πολλῷ ἐλάσσων τῆς ἀντιστοιχούσης εἰς τὴν ἡμετέραν Γῆν ὑπὸ ἴσην ἐπιφάνειαν, ἐξισουμένη μόλις πρὸς τὸ 1]27 ἐκείνης[2], θερμαίνεται καὶ ὑπὸ τῆς ἰδίας τοῦ πλανήτου θερμότητος, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ταχειῶν μεταβολῶν, ἃς ὑφίστανται αἱ μᾶζαι τῶν νεφῶν. Οὐδὲν ἧττον δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ κίνησις τῆς τοῦ Διὸς ἀτμοσφαίρας ὡς προερχομένη πρωτίστα ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἡλίου, ἐπὶ τούτου δὲ στηριζόμενος ὁ Marsden προσεπάθησε νὰ διατυπώσῃ τοὺς νόμους τῆς κινήσεως τῆς ἀτμοσφαίρας τοῦ ἐνλόγῳ πλανήτου, συνενώσας πρὸς τοῦτο πολλὰ γεγονότα γενικῶς παραδεδεγμένα ἐν σχέσει πρὸς τὸ σύστημα τῶν ἡμετέρων νεφῶν καὶ τὴν κίνησιν, ἣν ἀκολουθοῦσι τὰ ἐκ κονιορτοῦ νέφη. Εἶτα ἠσχολήθη εἰς τὰς παρατηρουμένας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Διὸς κηλῖδας καὶ διέγραψε πίνακα τῶν περιόδων τῆς περιφορᾶς αὐτῶν καὶ τοῦ γεωγραφικοῦ αὐτῶν πλάτους, ἐξ οὗ συνεπέρανεν ὅτι αἱ μέσαι περίοδοι τῆς περιφορᾶς κατὰ τὰ διάφορα πλάτη ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Πλάτη.					Χρόνος περιφορᾶς.
12° B.,	ἐπὶ τῇ βάσει	17 κηλίδων.	. . . . .	9 ὡρ.	55′ 36″,49
4° B.,	» » »	5 »	. . . . .	9	50 40, 06
8° N.,	» » »	21 »	. . . . .	9	50 22, 04
30° N.,	» » »	3 »	. . . . .	9	55 17, 01

1) Βλέπε Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως ἀριθ. 21, ἐν σελ. 414—415.

2) Ἡ θερμότης καὶ τὸ φῶς, ὅπερ προσπίπτει ἐπὶ ἴσης ἐπιφανείας τῶν πλανητῶν, εὑρίσκονται εἰς ἀντίστροφον λόγον τῶν τετραγώνων τῶν ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ἀποστάσεων, τῆς ἀποστάσεως δὲ τοῦ Διὸς ἐξισουμένης πρὸς 5,2, ἡ ἐπὶ ἴσης ἐπιφανείας αὐτοῦ προσπίπτουσα ἡλιακὴ θερμότης ἰσοῦται πρὸς $100^2 : 52^2$ ἤτοι πρὸς 1]27.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ αὐτὰς ταύτας τὰς κηλῖδας, ὁ κ. Manson θεωρεῖ ὅτι ἐκ τούτων αἱ μὲν φαινόμεναι λευκαὶ ἀποτελοῦνται ἐκ μαζῶν ἀέρος θερμοῦ ἐν ἀνιούσῃ κυκλήσει (giration ascendante), ἐκ κατωτέρων προερχομένων χωρῶν, ἐνῷ αἱ φαινόμεναι σκοτειναὶ εἶνε ἁπλῶς στῆλαι ψυχροῦ κατιόντος ἀέρος, συνηνωμέναι δὲ ἀποτελοῦσι μέρη συστήματος καθέτου κυκλοφορίας. Ἐπίσης θεωρεῖ τὴν ἐρυθρὰν κηλῖδα ὡς ἀποτέλεσμα ἐκψυγῆς τῆς ἐσωτερικῆς θερμότητος, τὴν δὲ ἀπωστικὴν δύναμιν, ἣν αὕτη φαίνεται ἔχουσα, ὡς ὀφειλομένην εἰς τὴν διαστολὴν τῶν θερμῶν ρευμάτων, καθ' ὅσον ταῦτα ἀνέρχονται. Ἐπίσης ἑρμηνεύει τὴν ἐπιβράδυνσιν καὶ τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς περιόδου τῆς περιφορᾶς τῶν κηλίδων διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ταχύτητος τῶν δυτικῶν ἀνέμων, κτλ.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶνε ἐν περιλήψει τὰ σημαντικώτερα τῶν προσιτῶν ἡμῖν ἀστρονομικῶν γεγονότων τοῦ λήξαντος μηνός, εἰς ἃ ἠδύνατό τις νὰ προσθέσῃ καὶ τινα ἀναφερόμενα εἰς τὴν κατὰ τὴν 8 καὶ 9 Ἰουλίου (ν. ἡμ.) γενομένην ἀνακάλυψιν τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Tisserand ὀνομασθέντος κομήτου Rordame-Quénisset, οὗτινος τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ παρουσίαν ἀνήγγειλε διὰ τηλεγραφήματος πρὸς τὸν κ. Tisserand ὁ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Juvisy προσκεκολλημένος κ. Quénisset ὡς παρατηρηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ τὴν ἑσπέραν τῆς 27]9 Ἰουλίου, ἀνεκάλυψε δὲ πράγματι κατὰ τηλεγράφημα τοῦ κεντρικοῦ σταθμοῦ τοῦ Kiel μίαν ἡμέραν πρότερον (26]8 Ἰουλίου) ἐν Utah (Ἡνωμέναις Πολιτείαις) ὁ κ. Rordame. Τὸν κομήτην τοῦτον, ὅστις ἀνεφάνη κατὰ τὸ ὅριον τῶν ἀστερισμῶν τῆς Μεγάλης Ἄρκτου καὶ τοῦ Μικροῦ Λέοντος, καὶ οὗτινος ἡ λάμψις ταχέως φθίνει, καθ' ὅσον ἀπομακρύνεται ἀφ' ἡμῶν βαίνων πρὸς τὴν κόμην τῆς Βερενίκης, παρηκολούθησαν, πλὴν τῶν κ. Rordame καὶ Quénisset, καὶ οἱ ἀστρονόμοι κ. Bigourdan, διὰ τοῦ ἰσημερινοῦ τηλεσκοπίου τοῦ δυτικοῦ Πύργου τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων, G. Rayet καὶ L. Picart, διὰ τοῦ μεγάλου ἰσημερινοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Bordeaux, καὶ ἄλλοι. Κατὰ τὰς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων γενομένας ἀνακοινώσεις περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ κομήτου τούτου παρατηρήσεων συνάγεται ὅτι, κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐκ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Juvisy παρατήρησιν τοῦ κ. Quénisset ἡ μὲν κόμη τοῦ ἀστέρος, ἧς ἡ διάμετρος ἐξισοῦτο πρὸς 10′ μέχρι 15′, ἦτο λαμπροτάτη, ἡ δὲ ὁλικὴ αὐτοῦ λάμψις ἦτο κατωτέρα τῆς τοῦ τετάρτου μεγέθους, παρετηρήθη δὲ ἀντιθέτως πρὸς τὸν Ἥλιον κειμένη οὐρὰ 3° μήκους, ὁ δὲ λαμπρότατος τοῦ ἀστρου πυρὴν εἶχε διάμετρον 4″, ὅτι δὲ τὴν 4]16 Ἰουλίου ἡ λάμψις τῆς οὐρᾶς ἦτο ἀσθενής, μὴ ἔχουσα μῆκος πλέον τῆς 1°, κατὰ δὲ τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Bigourdan παρατηρήσεις τῆς 4]16 Ἀπριλίου, ὁ κομήτης οὗτος ἦτο ὁρατὸς διὰ τοῦ ἀόπλου μὲν ὀφθαλμοῦ ὡς ἀστὴρ τετάρτου μεγέθους καὶ ἄνευ οὐρᾶς, διὰ τῆς διόπτρας δέ, μεγεθυνούσης τὰ ἀντικείμενα 158κις, ἐφαίνετο οὗτος ὡς νεφελότης στρογγύλη, ἔχουσα ὁλικὴν διάμετρον 3, 5′ μετὰ πυρῆνος 2″ μέχρι 3″ διαμέτρου, περιβαλλομένου ὑπὸ λαμπρᾶς νεφελότητος, ἥτις ἐσχημάτιζε κυκλοειδῆ ἐπιφάνειαν 20″ περίπου διαμέτρου, ἐντελῶς δια-

κεκριμένην τῆς λοιπῆς κόμης, ἧς ἡ φωτεινὴ ἔντασις ἔφθινεν ὁμοιομόρφως πρὸς τὰ πέρατα.

Μεταξὺ τῶν ἐσχάτως γενομένων ἐρευνῶν καὶ μελετῶν ἐπὶ τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς πολλοῦ λόγου ἄξιαι εἶνε αἱ ἐσχάτως γενόμεναι ὑπὸ τοῦ κ. Alphonse Berger, προπαρασκευαστοῦ τοῦ Lippman ἐν τῇ Σορβόνῃ, καὶ τοῦ ταγματάρχου Defforges. Καὶ ἡ μὲν τοῦ πρώτου ἐργασία, ὑποβληθεῖσα δι' ὑπομνήματος τοῦ κ. Berger εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ὑπὸ τοῦ κ. Tisserand[1], ἀναφέρεται εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς μέσης πυκνότητος τῆς Γῆς. Πρὸς τοῦτο ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Berger λίμνη τις τοῦ βελγικοῦ Λουξεμβούργου, ἧς ἡ ἐπιφάνεια, ὁλικῆς ἐκτάσεως 32 ἑκταρίων, δυνατὸν νὰ ὑψωθῇ ἢ νὰ ταπεινωθῇ κατὰ βούλησιν καθ' ἓν ὅλον μέτρον, οὕτω δὲ προστίθεται ἢ ἀφαιρεῖται ἀπ' αὐτῆς ἕλκουσα μᾶζα βάρους 320000 χγ. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ὁ κ. Berger εὗρεν ὡς μέσην πυκνότητα τῆς Γῆς τὸν ἀριθμὸν 5,41, ἐνῷ, ὡς γνωστόν, διὰ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Cornu ὑπελογίσθη αὕτη εἰς 5,46. Ἡ δὲ τοῦ κ. Defforges ἐργασία, ἀνακοινωθεῖσα τῇ αὐτῇ Ἀκαδημίᾳ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 5[17 ἰουλίου, εἶνε τὸ ἐξαγόμενον σειρᾶς προσδιορισμῶν τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος, αἵτινες ἐγένοντο ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1884 γεωγραφικὴν αὐτοῦ ὑπηρεσίαν. Κατὰ τὴν σοβαρὰν ταύτην καὶ μακρὰν ἐργασίαν ἐγένοντο διὰ διαφόρων μεθόδων 41 προσδιορισμοὶ τῆς ἐντάσεως τῆς γαίνης βαρύτητος ἐν 35 διαφόροις σταθμοῖς, τῶν δὲ οὕτως εὑρεθεισῶν τιμῶν ἐγένετο σύγκρισις πρὸς τὴν τῶν Παρισίων, ἥτις ἐθεωρήθη ὡς βάσις, καὶ ἡ ἐν ἑκάστῳ τῶν 35 σταθμῶν ἀναγωγὴ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Αἱ τοῦ πίνακος τούτου ἄκραι ἐντάσεις τῆς γαίνης βαρύτητος ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τοὺς σταθμούς: Ἐδιμβούργον (9,81680 μ.)[1] καὶ Laghouat (9,79549 μ.), ἡ δὲ μέση ἔντασις αὐτῆς εἰς τοὺς Παρισίους) 9,81012 μ.). Ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ τῶν 35 σταθμῶν, ἐν οἷς αἱ ὑπ' αὐτοῦ μετρήσεις ἐγένοντο, ὑπάρχουσι καὶ τινες κοινοὶ πρὸς τοὺς προγενεστέρων προσδιορισμῶν, οἵτινες ἐγένοντο ὑπὸ τῶν Biot, Kater καὶ Albrecht (καὶ κατὰ συνέπειαν πρὸς τοὺς τῶν Bussol καὶ Petters), ὁ κ. Defforges ἠδυνήθη νὰ συγκρίνῃ τὰς ἰδίας αὐτοῦ πρὸς τὰς τῶν προγενεστέρων μετρήσεις καὶ νὰ εὕρῃ οὕτω, τὰς ἐν τοῖς αὐτοῖς σημείοις διαφορὰς τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος. Οὕτως αἱ πρὸς τὰς μετρήσεις τοῦ Biot διαφοραὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Defforges εὑρεθέντων ἀριθμῶν εἶνε αἱ ἑξῆς: Ἐδιμβούργον, 0,00111 μ., Ἐρενουήνσιον, 0,00112 μ., Δουνκέρκη, 0,00120, Παρίσιοι, 0, 00119 μ. ἠδυνήθη. Ὅθεν οὗτος διὰ συγκρίσεως τῶν ἐν τοῖς κοινοῖς σταθμοῖς εὑρεθέντων ἀριθμῶν καὶ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐκ τῶν συγκρίσεων τούτων προκυπτουσῶν διορθώσεων, νὰ σχηματίσῃ ὁμογενές τι ὅλον συγχωνεύων τὰς μετρήσεις τῶν ἀρχαίων παρατηρητῶν μετὰ τῶν τῆς γεωγραφικῆς ὑπηρεσίας.

1) Συνεδρία τῆς 14[26 ἰουνίου.

2) Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἐκφράζουσιν, ὡς γνωστόν, τὴν σταθερὰν ἐπιτάχυνσιν (γ), ἤτοι τὴν προτιθεμένην ταχύτητα εἰς τὸ τέλος ἑκάστου (τοῦ πρώτου) δευτερολέπτου τῆς πτώσεως τῶν ἀπὸ τῆς ἡρεμίας πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς ἐνεργείᾳ τῆς βαρύτητος πιπτόντων σωμάτων.

Αἱ ἀνωμαλίαι τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος ἀπεδίδοντο ὑπό τινων μὲν εἰς ἀντιστοίχους ἀνωμαλίας τοῦ σχήματος τῆς Γῆς, ὑπὸ ἄλλων εἰς τὸ ἀτελὲς τῶν τύπων τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης τῶν ἐκ τῆς ἀμέσου μετρήσεως τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος προκυπτόντων ἀριθμῶν, ὑπὸ ἄλλων δὲ εἰς τὴν ἄνισον διανομὴν τῆς μάζης ἐν τῷ γηίνῳ φλοιῷ, ὑπὸ τῶν πλείστων δὲ εἰς τὸ ἐλαττωματικὸν τῶν μετρήσεων. Ἐκ τοῦ συνόλου δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Defforges γενομένων μετρήσεων καὶ ἐκ τῆς διορθώσεως τῶν ἀρχαίων τιμῶν ἕπεται, κατὰ τὸν συγγραφέα, ὅτι ἡ βαρύτης διανέμεται λίαν ἀνωμάλως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἐπὶ τῶν νήσων σημειοῦται σημαντικὴ αὔξησις τῆς βαρύτητος, ἐλάττωσις δὲ αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἠπείρων, ἡ δὲ ἐλάττωσις αὕτη εἶνε τόσῳ ἐπαισθητοτέρα, ὅσῳ οἱ σταθμοὶ κεῖνται εἰς μεῖζον ὕψος καὶ εἰς μείζονα ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπόστασιν. Αἱ διαφοραὶ αὗται καθίστανται ὑπὸ τοῦ κ. Defforges καταφανεῖς διὰ διαγράμματος γραμμῆς ἀρχομένης ἀπὸ τῆς Σπιτζβέργης καὶ λαγούσης εἰς Biskra, ἐνῷ παρατηρεῖται ὅτι αἱ ἀνωμαλίαι τῆς ἐντάσεως τῆς βαρύτητος, θετικαὶ ἐν Σπιτζβέργῃ, ἐν Σκωτίᾳ καὶ ἐν Κορσικῇ, εἰσὶν ἀρνητικαὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀλγερίᾳ, εὐκρινῶς παρακολουθοῦσαι τὴν αὔξησιν τοῦ ὕψους καὶ τῆς ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀποστάσεως. Κατὰ τὸν κ. Defforges αἱ ἀνωμαλίαι αὗται οὐδόλως δέον ν' ἀποδοθῶσιν εἰς ἀνωμαλίας τοῦ σχήματος τῆς γαίνης σφαίρας.

Ἄξιον ἀναγραφῆς γεγονός, σχετιζόμενον πρὸς τὰ ἑκάστοτε ἐν ταῖς στήλαις ταύταις καταχωριζόμενα περὶ τῆς φύσεως τῆς ἐκτὸς τοῦ ἡμετέρου πλανητικοῦ ὕλης, εἶναι ἡ ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς γεωλόγου κ. Stanislas Meunier γενομένη ἀνάλυσις δύο δειγμάτων μετεωριτῶν προσενεχθέντων εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐκείνου μουσείου ὑπὸ τοῦ Halid Edhem Pacha. Πρὸ τῆς ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει κατατάξεως τῶν δειγμάτων τούτων, ὁ κ. Meunier προέβη εἰς λιθολογικὸν αὐτῶν προσδιορισμόν, ἐθεώρησε δὲ τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν πορισμάτων τῆς ἐρεύνης ταύτης τοσούτῳ μᾶλλον ἐνδεδειγμένην, ὅσῳ διότι οὐδεμία περὶ τῶν λίθων τούτων ἐγένετο μέχρι τοῦδε δημοσίευσις.

Ὁ πρῶτος τῶν ἀερολίθων τούτων κατέπεσε παρὰ τὴν Τύρνοβαν, ἐν Ρωμυλίᾳ, εἰς ἐποχὴν μὴ ὡρισμένην, συνελέγη δὲ περὶ τὸ 1873. Τὸ δεῖγμα περιβάλλεται ἐν μέρει ὑπὸ μέλανος ἐπιπάγου, πάχους 1 χιλιοστομέτρου. Ἡ κτηδὼν αὐτοῦ δεικνύει λίθον ἀνοικτοῦ τεφροῦ χρώματος, διακρινομένη ἰδίᾳ ἐκ τῆς διεσχισμένης αὐτῆς ὑφῆς (structure fragmentaire). Τὸ εἰδικὸν αὐτοῦ βάρος ἰσοῦται πρὸς 3,690. Εὐχερῶς δὲ χωρίζεται ὁ μετεωρικὸς οὗτος λίθος εἰς δύο διακεκριμένα πετρώματα, μεμιγμένα ὑπὸ μορφὴν τεμαχίων, ἂν ἑκάστον ἰδίᾳ παρουσιάζει τοὺς χαρακτῆρας δύο διακεκριμένων τύπων.

Ὁ δὲ δεύτερος μετεωρικὸς λίθος κατέπεσε τὴν 21/2 ἰουνίου τοῦ 1883 εἰς δάσος τι κείμενον παρὰ τὸ χωρίον Urba, ἐν τῷ νομῷ τοῦ Bolgrado—Djik. Εἶνε ὁμοιομόρφως λευκὸς καὶ ἔχει πυκνότητα 3,427. Ἀποτελεῖται δὲ ἐκ λεπτοτάτων κόκκων καὶ διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐξεταζόμενος παρουσιάζει σχεδὸν ὁλοσχερῶς κρυσταλλώδη ὑφήν.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Καθηγητὴς τοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ νοσοκομείου Bellevue ἐξ ἰδίας πείρας ἐβεβαιώθη ὅτι εἰς τὰ χρόνια νοσήματα καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ καρδιακά, δὲν εἶνε πάντοτε ἔργον φρονήσεως τὸ νὰ ἀπαγορεύῃ τις τὸ κάπνισμα εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἀσθενῶν τυχὸν καπνίζοντας. Πολλάκις παρετηρήθη ὅτι ἡ ἄμεσος τοῦ καπνίσματος ἐγκατάλειψις ἐπιφέρει δύσπνοιαν, ἀγωνίαν καὶ παλμούς, ἅτινα ἐξαφανίζονται ἅμα ὡς ὁ ἀσθενὴς ἐκ νέου καπνίσῃ. Μεταξὺ τούτων δὲ ἀναφέρεται ἡ περίστασις νέου τινὸς προσβληθέντος ὑπὸ βαρείας ἀλλοιώσεως τῶν καρδιακῶν βαλβίδων, εἰς ὃν ὁ ἰατρὸς ἐδήλωσεν ὅτι ὀλίγιστα μόνον θὰ ἔζη ἔτη. Ὁ νέος ἐσκέφθη τότε ὅτι, οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, προτιμώτερον θὰ ἦτο νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς ὁποιεπομένης αὐτῷ ζωῆς, καὶ ὡς ἀγαπῶν τὸ κάπνισμα, ἐπεδόθη εἰς ἄφθονον καπνοῦ χρῆσιν. Τοῦτο ἐξακολουθεῖ γινόμενον ἀπὸ δεκαετίας, ὁ δὲ ἀσθενὴς εὑρίσκεται εἰς καλλιτέραν ἢ κατ' ἀρχὰς κατάστασιν. Τοῦτο δὲν σημαίνει βεβαίως ὅτι τὸ κάπνισμα ἐνήργησεν ὡς θεραπευτικὸν μέσον, ἀλλ' ὅτι μεγάλη ἀπαιτεῖται προσοχὴ κατὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ καπνίσματος εἰς τοὺς συνειθισμένους εἰς τοῦτο.

ΗΛ. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ. — ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ. Ἡ δεσποινὶς Reichsberg.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Γράφοντες περὶ τῶν θεάτρων Ἀθηνῶν πρὸ δεκαπενθημερίας τοσαύτην λύπην ἠσθάνθημεν ἐπὶ τοῖς πρωτοτύποις ἐκείνοις ἔργοις, ἅπερ κατεπλημμύρησαν τὴν ἄτυχῆ ἡμῶν σκηνήν, ὑετοῦ ἀκρατήτου ἐπελθόντος τῶν δόξαν μὲν ζηλούντων Scribe καὶ εἴ τινος ἄλλου, παρῳδούντων δ' αὐτὸν εἰς μείζονα βαθμόν, ἢ ἡ Βατραχομαχία τὴν Ὁμήρου Ἰλιάδα, τοσαύτην ἠσθάνθημεν λύπην ἐφ' οἷς ἀνέγνωμεν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν, ὥστε οὔτε τὰ ὀνόματα αὐτῶν μνημονεῦσαι ἠδυνήθημεν.

Ἐπῴλθον ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐντεῦθεν μὲν Γέρω-Ξουρῶδες καὶ Θυμιοῦλαι Γαλαξειδιώτισσαι, ἐκεῖθεν δὲ Κωμειδύλλια καὶ Προικοθῆραι, εἰς οἰκτρὸν μεταβαλοῦσα Κατάστρωμα αὐτήν, ἐφ' ἧς οὐχὶ Λευκόν, ἀλλ' ἀληθῶς Οἰκτρὸν δρᾶμα τελεῖται, καὶ ἡ πλήμυρα παρίσταται ἀπειλοῦσα ἡμᾶς ὁρμητικωτέρα εἰς τὸ ἐξῆς καὶ οὐδὲ τῆς κιβωτοῦ φειδομένη, διότι τριακοντᾶς - Θεὲ φύλαξον! — ἐκ τοιούτων ἔργων, τῶν λεγομένων αὐτῶν κωμειδυλλίων, σπεύδουσι νὰ εἰσρεύσουσιν εἰς τὸν ἱερὸν μὲν ἀλλ' ἀτυχῆ ναὸν τῆς Θαλείας. Ἀλλὰ τὸ κακὸν τοῦτο οὐχ ὑπῆρξεν ἄμικτον καλοῦ, διότι ἐξήγειρεν ἐπὶ τέλους τὴν ἀγανάκτησιν πολλῶν, οἵτινες, τὸ ὀλέθριον τοῦ πράγματος διακρύσσοντες, τὴν ἀποστροφὴν ἀπ' αὐτῶν πάντων προκαλοῦσιν. Ὅτε πρὸ τριῶν ἐτῶν δημοσίᾳ τε καὶ ἐν ἐφημερίσιν ἀπεδείξαμεν ὁποῖά εἰσι τὰ ἔργα ταῦτα, ἅπερ ὡς ἑλληνικὰ θεωροῦνται, ξενικώτερα δ' εἰσὶ πολλῶν ξένων, ἅτινα τὰς ῥίζας αὐτῶν ἔχοντα ἐν αὐτῷ τῷ ἀρχαίῳ καὶ καθαρῶς ἑλληνικῷ δράματι, εἰσὶ τὴν τε τέχνην καὶ τὸν νοῦν ἑλληνικά, εἴπομεν δὲ ὅτι ἡ ῥοπὴ ἐπὶ τοῦ ἀναγεννωμένου ἡμετέρου θεάτρου, τοῦ οὔπω ἰδόντος ἀκμὴν, τῶν ἔργων αὐτῶν τῆς παραμυθίας, ἐγένετο ὀλεθρία καὶ μείζονα ἔτι καταστροφὴν ἀπειλεῖ, οὐδόλως ἀνεμένομεν ὅτι αἱ προφήσεις ἡμῶν ἐκεῖναι οὕτω ταχέως θὰ ἐπραγματοποιοῦντο, τὰ δὲ τότε ῥηθέντα ἐκ τῶν ὑστέρων καὶ τῶν πραγμάτων ἀσφαλῆ θ' ἀπεδείκνυντο.

Ἤδη ὅτε τὰ ἄτοπα φανερὰ ἐγένοντο, πανταχόθεν φωνὴ ἀκούεται κατ' αὐτῶν. Διατριβαὶ ποικίλαι καὶ κρίσεις θεατρικαὶ δημοσιευθεῖσαι ἐν ταῖς ἀθηναϊκαῖς ἐφημερίσι, κατὰ τῶν λεγομένων κωμειδυλλίων ἀποφαίνονται. Ἦν καιρὸς ὅπως ἐπέλθῃ ἡ ἀντίδρασις ἐναντίον τῶν ἀπομιμήσεων τῶν ξενικῶν ἐκείνων ἔργων, ἅτινα κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ μακαρίτου Queux de Saint-Hilaire οὐδ' ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἐν ᾗ ἐγεννήθησαν καὶ ἀνετράφησαν, καίπερ κεκτημένα τέχνην καὶ πρωτοτυπίαν καὶ λεπτότητα καὶ ἐπὶ πᾶσι χάριν, μέγα τι-θλῶς λογίζονται, ἀλλ' ὑπὸ τῶν φρόνησιν ἀσκούντων παροῤῥῶνται καὶ περιφρονοῦνται. Ἡ ὑποστήριξις τῶν ἔργων τούτων ἔχει ἐκεῖ πλὴν ἄλλων καὶ τοπικοὺς λόγους, οἷός ἐστιν ὅτι οἱ Παρίσιοι προσελκύουσι καθ' ἑκάστην ξένους πολλοὺς πρὸς τέρψιν μεταβαίνοντας αὐτόσε, οἱ δὲ ξένοι οὗτοι πληροῦσι μάλιστα τὰ θέατρα ἐκεῖνα, ἅτινα σκοποῦσι τὴν τέρψιν μόνον. Ἡ ἀληθὴς ὅμως κριτικὴ κατεξανέστη ἐναντίον αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ οἱ διαπρύσιοι κῆρυκες τῆς ἐλευθερίας τοῦ θεάτρου ἠναγκάσθησαν νὰ μετανοήσωσιν ἰδόντες τὰ ἀποτελέσματα τῶν pièces à spectacle καὶ pièces à femmes. Μὴ τὰ ἡμέτερα κωμειδύλλια οὐκ εἰσὶ τοιαῦτα καὶ προάγονται ἐντούτῳ καθ' ἃ φαίνεται ἐκ τοῦ τελευταίου ἐκτελεσθέντος τοιούτου Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος; Τὰ ἔργα ταῦτα ὡς καὶ ἄλλοτε παρετηρήσαμεν καταστρέφουσι καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑποκριτὰς καὶ ἀξίαν τινὰ ἔχοντας, μεταβάλλουσι δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς πρωτογωνιστὰς εἰς comparses καὶ figurants. Εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι ἰδίας τιμῆς ἄξιος ὑποκριτῆς ἐστιν ὁ δραματικὸς οὐχὶ δὲ ὁ τῶν μελοδραματίων (operettes), διότι δύναταί τις ἐντὸς τριῶν μηνῶν νὰ παρουσιασθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν μελοδραματίῳ καὶ νὰ παίξῃ καλῶς δὲν δύναται ὅμως νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ ἐν δράματι. Τὸ δρᾶμα ἀπαιτεῖ μελέτην, κόπους καὶ μόχθους. Ἐάν τις ἐρωτήσῃ τὴν δεσποινίδα Baitol, θὰ μάθῃ παρ' αὐτῆς ὅτι ὅπως κατάσχῃ ἣν κατέχει θέσιν ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ εἰργάσθη, ἐκοπίασε, ἐμόχθησε, διαρκῶς ἐμελέτα καὶ μελετῇ ἐπὶ χρόνον πολύν. Οὕτως ἐγένετο αὕτη ἡ κρατίστη ἀντιπρόσωπος τῆς νεωτέρας ὑποκριτικῆς τέχνης, ἡ πανταχοῦ προκαλοῦσα τὸν θαυμασμόν. Οἱ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἰδίᾳ ὑποκριταί, οἱ ἔχοντες συναίσθησιν τοῦ ἐγὼ αὐτῶν, ὀφείλουσι πρὸ παντὸς ν' ἀποκρούωσι τὰ ἔργα ταῦτα, ἐν ὅσῳ τοὐλάχιστον ταῦτά εἰσιν οἷα τὰ ἄρτι ἐκτελεσθέντα. Εὐχόμεθα τὰ μέλλοντα νὰ ἐκτελεσθῶσι νὰ ὦσι τοὐλάχιστον κρείττονα.

Ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ ἐπιθεωρήσει ἡμῶν εἴπομεν ἐδιδάχθη ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Αἰκατερίνης Βερόγη ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ὁμονοίας τὸ πολύκροτον ἔργον τοῦ γαλάτου δραματικοῦ Sardou Φατδώρα. Τὸ τρόπαιον τοῦτο οὐκ εἴα καθεύδειν τὴν κυρίαν Παρασκευοπούλου, διδάσκουσαν ἐν τῷ θεάτρῳ Παραδείσου, ἐφ' ᾧ καὶ ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν τοῦ αὐτοῦ

δράματος. Ἐπὶ τούτῳ ὁ κ. Ξενόπουλος ἐν τῷ Ἄστει τῆς 24 Ἰουλίου, ἐκτενῆ δημοσιεύσας κρίσιν περὶ τῶν δύω ὑποδυσαμένων τὸ σχῆμα τῆς ρωσίδος πριγκιπίσσης, ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς δεσποινίδος Βερώνη, ἀνωτέρας, ὡς λέγει, ἐπίσης τῆς κυρίας Παρασκευοπούλου καὶ ἐν τῇ Φρουφροῦ καὶ πρὸ πάντων ἐν τῇ Ἀδριανῇ Λεκουβρέρ.

Σὺν αὐτῷ δὲ ἔτι θερμότερα ἔγραψεν ἡ Ἐπιθεώρησις (19 Ἰουλίου) λέγουσα ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς κ. Παρασκευοπούλου ὑποδυθεῖσα Φαιδῶρα «ὑπῆρξεν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ ὑποδεστέρα τῆς ὑπὸ τῆς δ. Βερώνη ὑποδυθείσης ἐπανειλημμένως ἐν καταπλακτικῇ καλλιτεχνικῇ θριάμβῳ.» Ἡ δὲ Ἑστία ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτῆς τεύχει, 25 Ἰουλίου, ἐπίσης ὑπὲρ τῆς δεσποινίδος Βερώνη, «ἀπαραμίλλου εἰς τὸν ρόλον τοῦτον» ἀποφαίνεται. Ἐπίσης ἐδιδάχθη καὶ τὸ γνωστὸν τρίπρακτον δράμα τῶν Guy de Maupassant et Jacques Normand *Mousette*, ὅπερ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1891 ἐδιδάχθη ἐν Γυμνασίῳ τῶν Παρισίων, ἐπανελήφθη δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τυχὸν λαμπροῦ θριάμβου. Τὴν Musette ἥτις ἐν μόνῃ τῇ δευτέρᾳ πράξει παρίσταται καὶ ταῦτα ἐπιθανάτιος ἐπὶ τῆς κλίνης, ὑπεδύσατο μετὰ πλείστης ἐπιτυχίας ἐπίσης ἡ δεσποινὶς Βερώνη.

Ἡ διδασκαλία τοιούτων δραμάτων ὑπὸ δύω διάδων καὶ ἡ ἐπανάληψις αὐτῶν ἀποδείκνυσιν ὅτι τὸ δράμα ρύδαμῶς ὡς τινες νομίζουσιν ἐξέπεσεν ἐν Ἑλλάδι.

Προσεχῶς ἀναβιβάζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Ὀμονοίας ἡ ὡς τὸ ἀριστούργημα τοῦ Sardou θεωρουμένη *Patrie*. Ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ Παραδείσῳ προγυμνάζεται νέον ἔργον τοῦ κ. Δ. Κορομηλᾶ ἐπιγραφόμενον ἡ Ἀκτὶς ἐν Σκότει.

* * *

Μεγάλως συνεζητήθη καὶ συζητεῖται ἔτι ἡ ἀποχώρησις τῆς πρυτάνεως τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας δεσποινίδος Reichenberg. Ἡ χαρίεσσα καὶ μεθ' ὅλα τὰ τεσσαράκοντα αὐτῆς ἔτη νεάζουσα ἔτι καλλιτέχνις αὕτη κατὰ τὴν ἐν Λονδίνῳ μετάβασιν τοῦ Οἴκου τοῦ Μολιέρου παρεπονεῖτο ὅτι ἐνεπιστεύθησαν αὐτῇ μικροὺς rôles, μὴ ὑπερβαίνοντες τοὺς εἴκοσι στίχους, ὅτι ἠρνήσαντο αὐτῇ νὰ παίξῃ τοὺς ἑαυτῆς «rôles à succès», τοὐναντίον δὲ παρέσχον αὐτῇ rôles γελοίους καὶ οὐχὶ ἀναλόγους πρὸς ἣν κατέχει θέσιν ἐν τῇ Γαλλικῇ Κωμῳδίᾳ, ὡς τὸν τῆς Marianne ἐν τῷ *Avare* καὶ Lucinde ἐν τῷ *Medecin malgré lui* τοῦ Μολιέρου. Περὶ τούτου ἀπεπάθη τῷ διευθυντῇ τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας κ. Claretie, ἀλλὰ τὰ ἀνταλλαγέντα μεταξὺ αὐτῶν εἰς οὐδὲν ὁριστικὸν κατέληξαν ἀποτέλεσμα. Ἡ Γαλλικὴ-Κωμῳδία *ἀπέρχεται* τοῦ Λονδίνου καὶ ποιεῖται ἔναρξιν, εἰς δύω τμήματα διαιρεθεῖσα, τὸ τῆς κωμῳδίας καὶ τὸ τῆς τραγῳδίας, τῆς ἀνὰ τὰς γαλλικὰς ἐπαρχίας, περιοδείας αὐτῆς. Ἐν Bordeaux ἐπειδὴ αὖθις ἀνετέθη αὐτῇ τὸ σχῆμα τῆς Marianne, ἦλθεν εἰς λόγους μετὰ τοῦ κ. Claretie, τῇ δὲ ἑπομένῃ μηδὲν εἰποῦσα ἀπῆλθεν εἰς Παρισίους. Ἔκτοτε ἡ petite doyenne κατὰ διακήρυξιν τοῦ κ. Claretie ἐπαυδὲ καταλογομένη ἐν τοῖς ἑταίροις τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας. Ἡ ἀποχώρησις αὕτη τῆς ἐξόχου, θαυμασίας καὶ θελκτικῆς ἠρωίδος τοῦ *Mariage Blanc*, προυκάλεσε πολλὰ σχόλια, ὧν τὰ πλεῖστα κατ' αὐτῆς. Οὐ μόνον δὲ ὁ διευθυντὴς τῆς Γαλλικῆς Κωμῳδίας ἀμειλίκτως ἔψεξεν αὐτὴν ἐπὶ τῇ διαγωγῇ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ συνάδελφοι προεξάρχοντος τοῦ πρυτάνεως αὐτῶν κ. Got, ὅστις ἐδήλωσεν, ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αὕτη ἐλθοῦσα εἰς Μασσαλίαν θελήσει νὰ ὑποδυθῇ τὸ σχῆμα τῆς Blanche ἐν τῇ *Joie fait peur*, αὐτὸς ἀρνηθήσεται νὰ μετάσχῃ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἔργου τούτου. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ ὀργὴ τῶν συναδέλφων αὐτῆς προῆλθε καὶ ἐκ τοῦδε : ὅτι προηγγέλθη ὅτι διδαχθήσεται ὁ *Avare*, ὑποδυομένης τὸ πρόσωπον τῆς Marianne τῆς δεσποινίδος Reichenberg, *ἕνεκα δὲ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῆς* ἡ διδασκαλία δὲν ἐγένετο καὶ ὁ οἶκος τοῦ Μολιέρου ἀναγκάσθη νὰ παραδῇ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ. Ἀλλὰ πλὴν τῶν συναδέλφων καὶ αὐτοὶ οἱ κριτικοὶ ἐκπρύχθησαν κατ' αὐτῆς. ὁ δὲ Sarcey ἔγραψεν ὅτι οἱ λόγοι τῆς ἀποχωρήσεως αὐτῆς «δὲν περιποιοῦσιν αὐτῇ πολλὴν τιμήν.» Φαίνεται ὅτι καὶ ἡ Reichenberg ἐζήλευσε δόξαν Σάρρας καὶ ἐπεθύμησε περιοδείας. Εἰς τὴν Γαλλικὴν Κωμῳδίαν εἰσῆλθεν ἡ Suzette Reichenberg τῇ 14 δεκεμβρίου 1868.

ΧΡΟΝΙΚΑ.— Ὁ διευθυντὴς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Μελοδράματος τῆς Βιέννης κ. Jahn παρῃτήθη ἕνεκα τῆς οὐχὶ εὐαρέστου οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ θεάτρου τούτου. Ὁ κ. Jahn ἦν διευθυντὴς τοῦ Μελοδράματος ἀπὸ τοῦ 1881. Διεδέξατο δ' αὐτὸν ὁ κ. Hans Richter.

— Κατὰ τὴν προσεχῆ περίοδον ἀνοίγει τὰς θύρας αὐτοῦ ἐν Παρισίοις νέον θέατρον, κληθὲν Παρισινὴ-Κωμῳδία (Comedie Parisienne), διευθυντὴς δ' αὐτοῦ ἐστιν ὁ κ. Koning.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐξ Ἀθηνῶν οὐδὲ κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα ἠγγέλθη ἡμῖν τι ἀλλοιοῦν οὕτως ἢ ἄλλως τὴν ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴν ἢ οἰκονομικὴν κατάστασιν, ἥτις διατελεῖ ἔτι στάσιμος. — Ἀλλ' ὅτι ἡ στασιμότης αὕτη βελτίωσιν μᾶλλον ἢ δείνωσιν δύναται νὰ ἀναμένῃ, τοῦτο ἐπιτρέπεται, νομίζομεν, νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ βασιλέως νὰ μὴ παραλίπῃ οὐδὲ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν τακτικὴν χάριν τῆς ὑγείας αὐτοῦ εἰς Αἶξ Λεμπαὶν ἀποδημίαν. Ἡ ἀναχώρησις αὐτοῦ καὶ ἡ ἀνάθεσις μεταξὺ τῶν βασιλικῶν καθηκόντων τῷ διαδόχῳ ὡς ἀντιβασιλεῖ δεικνύει πάντοτε ὅτι ἐπί τινα χρόνον θὰ παραταθῇ ἡ στάσιμος αὕτη κατάστασις, ἀναμενομένων μόνον τῶν πρὸς βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων ἀποτελεσμάτων τῶν κυβερνητικῶν ἐνεργειῶν, αἵτινες ὅμως δυστυχῶς μέχρι τοῦδε δὲν ἀπέδησαν γόνιμοι εἰς τοιαῦτα ἀποτελέσματα, ματαίων ἀποδειχθεισῶν τῶν ἐλπίδων, ἃς περὶ ἐνάρξεως βελτιώσεως ἐστηρίξαμεν ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα παρατηρηθείσης μικρᾶς ὑψώσεως τῶν ἑλληνικῶν ἀξιῶν. — Καὶ ὅμως οὐδὲν ἀποχρῶντως δικαιολογεῖ τὴν τοιαύτην πρὸς τὰς ἀξίας ταύτας δυσπιστίαν τῶν εὐρωπαϊκῶν χρηματιστηρίων, ἀφοῦ εἶνε ἀνεπίδεκτον ἀμφιβολίας ὅτι ἡ Ἑλλὰς καὶ προϋπολογισμὸν νῦν ἰσοσκελῆ ἔχει καὶ τὸ ποσὸν, ὅπερ ἡ ὑπηρεσία τοῦ δημοσίου χρέους αὐτῆς ἀπαιτεῖ, δὲν εἶνε μέγα σχετικῶς πρὸς τὰς ὅλας προσόδους τοῦ κράτους, ἐν συγκρίσει μάλιστα πρὸς τὴν ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς ἄλλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ὑπάρχουσαν σχέσιν τῶν ἐσόδων πρὸς τὰς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου χρέους δαπάνας. — Ἴδωμεν μέχρι τίνος παρατάθήσεται ἡ παντελῶς ἄδικος αὕτη τῶν εὐρωπαίων κεφαλαιούχων πρὸς τὴν δημοσίαν πίστιν τῆς Ἑλλάδος συμπεριφορά.

Ἡ σερβικὴ ἀνακριτικὴ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ἐπέρανε τὸ ἔργον αὐτῆς, ἡτοίμασε δὲ καὶ τὴν ἔκθεσιν, ἣν θὰ ὑποβάλῃ τῇ Σκουψίνᾳ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἀνακρίσεων αὐτῆς ὡς πρὸς τὰς ἐναντίον τῶν πρώην φιλελευθέρων ὑπουργῶν διατυπωθείσας κατηγορίας. — Ἂν αἱ περὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκθέσεως ταύτης μεταδιδόμεναι ἐκ Βελιγραδίου εἰδήσεις ἐπαληθεύσωσιν, ἀνάγκη νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὅτε κ. Ἀδακούμοβιτς καὶ οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ θὰ παραπεμφθῶσιν ἀνυπερθέτως εἰς τὸ εἰδικὸν δικαστήριον· λέγεται μάλιστα ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει ἀπαιτεῖται καὶ ἡ προφυλάκισις τεσσάρων ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὑπουργῶν. — Ἐν τούτοις τοῖς ἀντιπροσώποις τοῦ σερβικοῦ λαοῦ ἀπόκειται νὰ μὴ ἀσπασθῶσι τὴν γνώμην ταύτην τῶν ἀδιαλλάκτων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς· ὑψίστην δὲ ἴσως ὑπηρεσίαν πρὸς τε τὴν πατρίδα καὶ τὴν μερίδα αὐτῶν θ' ἀπέδιδον, ἄν, συμμορφούμενοι πρὸς τὰς παραινέσεις τῆς κυβερνήσεως, ἀποτρεπσύσης ἀπὸ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸ ἀκρότατον ἐκεῖνο μέτρον κατὰ τῶν ἐπιλαθομένων τῶν καθηκόντων αὐτῶν πρὸς τὸ πολίτευμα τῆς χώρας, ἠρκοῦντο εἰς τὴν ἀποδοκιμασίαν τῶν κατηγορουμένων πολιτικῶν ἀντιπάλων αὐτῶν ἄνευ παραπομπῆς αὐτῶν εἰς δίκην. — Τὴν γνώμην ταύτην προσδεύουσι τὰ μετριοπαθῆ στοιχεῖα τῆς χώρας, καὶ αὐτοῦ τοῦ νεαροῦ βασιλέως περιλαμβανομένου, καίπερ τούτου ἔχοντος πλείονας ἢ πᾶς ἄλλος λόγους δυσαρεσκείας πρὸς τοὺς δημιουργοὺς καὶ τὰ ὄργανα τοῦ πραξικοπηματικοῦ ἐκείνου συστήματος, εἰς ὃ αὐτὸς ἀναγκάσθη αὐτεπαγγέλτως καὶ μετ' ἀξιολόγου εὐτολμίας νὰ θέσῃ, τέρμα τὰ αὐτὰ δὲ παρήνεσεν ἅπας ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος ἀνεξαιρέτως. — Ἂν εἰς οὐδὲν πάντα ταῦτα ἰσχύσωσι παρὰ τῇ πλειονοψηφίᾳ, ἀδιαλλάκτως δ' αὕτη θεσπίσῃ τὴν παραπομπὴν καὶ προκαλέσῃ οὕτω τὸν πολιτικὸν θάνατον τῶν ἀντιπάλων αὐτῆς, βεβαίως δὲν θὰ δύναται ἐφεξῆς νὰ λαλήσῃ περὶ γενναιόφρονος συμπεριφορᾶς, ὁ δὲ μέγιστον, θὰ παράσχῃ ἀφορμὴν εἰς μείζονα τῶν ἐν τῇ χώρᾳ πολιτικῶν παθῶν ἐκτράχυνσιν καί, πρὸς τῷ ὅτι θὰ παρασκευάσῃ ἑαυτῇ ἀναλόγους ποτὲ δυσχερείας καὶ ἀντίποινα, θὰ ταράξῃ τὴν ἐνεστῶσαν τοῦ τόπου γαληναίαν κατάστασιν, ἧς τοσαύτην ἔχει χρείαν εἰς ἐπιτέλεσιν τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων αὐτῆς πρὸς τὴν χώραν, ἥτις, διὰ παντοδυναμικῆς πλειονοψηφίας περιβάλλουσα κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς, ἀνεκάλεσεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν πρὸς ἀνόρθωσιν τοῦ κράτους ἀπὸ τῆς πολλαπλῆς καταπτώσεως, εἰς ἣν περιέστησαν αὐτὸ ποικίλαι περιστάσεις, ἐκλιποῦσαι ἤδη κατὰ τὸ πλεῖστον εὐτυχῶς. — Ἐλπίσωμεν ὅτι ὁ γνωστὸς πατριωτισμὸς τῆς ἐθνικῆς ταύτης μερίδος θὰ κατισχύσῃ ἐπὶ τέλους τοῦ πολιτικοῦ πάθους καὶ θὰ ἐμπνεύσῃ αὐτῇ τὰς μάλιστα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς χώρας συναδούσας ἀποφάσεις.

Τὸ κυριώτατον φαινόμενον τῆς ἐπιξάσης ἑβδομάδος ἐν τῇ διεθνεῖ πολιτικῇ καταστάσει ἀποτελεῖ ἡ μετ' ἐπιτάσεως θρυλλουμένη ὡς κρύφα συντελεσμένη ρωσοϊταλικὴ προσέγγισις. Εἰς τὴν διαθρύλησιν τοῦ ἀπιθάνου μὲν ἀλλὰ καὶ μὴ ὅλως ἀδυνάτου — δεδομένου τοῦ παραδείγματος τῆς Αὐστροουγγαρίας — γεγονότος ἀφορμὴν κατὰ πρῶτον παρόσχον τοιαῦται δηλώσεις τῶν «Ἀμβουργείων εἰδήσεων», ὀργάνου, ὡς γνωστόν, τοῦ πρίγκιπος Βισμαρκ, ὃς ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ Ἰταλία, δυσπίστως ἔχουσα πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας προσδοκωμένην ναυτικὴν συνδρομήν, διωμολόγησε μυστικὴν πρὸς τὴν Ρωσίαν συνθήκην· μείζονα δὲ εἶτα ὑπόστασιν εἰς τὴν ῥῆμην ἔδωκεν ἡ εἴδησις, καθ' ἣν ἡ τῆς Μεσογείου ρωσικὴ μοῖρα, μέλλουσα κατ' αὐτὰς ν' ἀποδώσῃ ἐν Τουλῶνι τὴν εἰς Κρονστάδην ἐπίσκεψιν τοῦ ρωσικοῦ στόλου, προτίθεται νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τινας ἰταλικοὺς λιμένας καὶ ὅτι οἱ τοῦ ἰταλικοῦ ναυτικοῦ ἀξιωματικοὶ παρασκευάζουσιν ἐν Σπετσίᾳ ὡς οἷόν τε λαμπρὰν τῷ ρωσικῷ στόλῳ ὑποδοχήν. Ἀληθὲς ὅτι ὑπερβολὴν αἰσιοδοξίας θ' ἀπετέλεν παρὰ τοῖς ἐν Ῥώμῃ ἡ ἰδέα, ὅτι ἡ ἀγγλικὴ πολιτικὴ θ' ἀπεφάσιζε νὰ κατέλθῃ εἰς *πραγματικὸν* πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀγῶνα ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ ἐν τῇ Μεσογείῳ ἰταλικοῦ ἰδεώδους, ὅτι δὲ πόλλὴν πολιτικὴν ἀμβλυωπίαν θὰ ἐξήγγελλον οἱ τὰς τύχας τῆς Ἰταλίας ἰθύνοντες, ἂν καὶ μετὰ τὴν μόνωσιν, εἰς ἣν ἡ αὐστρορωσικὴ προσέγγισις καὶ ἡ διασκέδασις τῶν ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας ἐλπίδων περιέστησε τὴν Γερμανίαν, ἐξηκολούθουν νὰ θυσιάζωσι τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς εὐημερίας τῆς χώρας εἰς τὸν βωμὸν τῶν συμφερόντων τῆς ἑτέρας τῶν τευτονικῶν Δυνάμεων τῆς κατὰ τύπον μόνον ὑφισταμένης πλέον τριπλῆς συμμαχίας. Ἀτυχῶς οὕτω πεισματωδῶς ἡ παρὰ τὸν Τίβεριν πολιτικὴ ἐνέμεινε μέχρι τοῦδε ἐν τῇ ὁδῷ, εἰς ἣν εἰσήγαγον αὐτὴν μεγαλομανεῖς ἅμα καὶ σκιοδαεῖς πολιτευταί, ὥστε δυσκολευόμεθα πάντοτε νὰ πιστεύσωμεν ὅτι αἴφνης οὕτω ριζικῶς πάλιν ἐσωφρόνησεν, ὥστε νὰ εὑρεθῇ ἀποτόμως ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἄκρου καὶ ἄνευ μεταβατικῆς τινος περιόδου, οἷα π. χ. ἐκείνη, ἣν σήμερον διατρέχει ἡ αὐστροουγγρικὴ πολιτική, νὰ διωμολογήσῃ συνθήκην συμμαχίας πρὸς τὴν Ρωσίαν, πρὶν ἢ ἔτι διαρρήξῃ τοὺς πρὸς τὴν Γερμανίαν συμμαχικοὺς δεσμοὺς αὐτῆς. Ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα ὡς μὴ ἀπίθανον μὲν θεωρεῖται ἐν Βερολίνῳ καὶ Βιέννῃ, ὡς τετελεσμένον δὲ ἤδη γεγονὸς διασπύρτεται ἡ «Ἐφημερὶς τοῦ Μονάχου», διατυποῦσα μάλιστα καὶ εὐχήν, ὅπως καὶ αἱ τῆς Γερμανίας πρὸς τὴν Ρωσίαν σχέσεις ἀπέβαινον τοιαῦται, οἷαι τυγχάνουσι σήμερον αἱ ἰταλορρωσικαί. — Μόνον ὁ φερόμενος ὅρος τῆς φερομένης ἰταλορρωσικῆς συνθήκης χρήζει ἑρμηνείας τινός. Κατὰ τὰς κυκλουμένας φήμας διὰ τῆς συνθήκης ταύτης ἡ Ρωσία ἀναδέχεται νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Ἰταλίαν κατὰ πάσης γαλλικῆς ἐπιθέσεως. Διὰ τοῦ ὅρου τούτου νομίζομεν ὅτι κάλλιστα δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν τὸ ἑξῆς· ὅτι ἡ Ἰταλία, ἀπολέσασα πᾶσαν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἀγγλία θὰ κατήρχετο εἰς πραγματικὸν πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀγῶνα χάριν τοῦ ἐν τῇ Μεσογείῳ ἰταλικοῦ ἰδεώδους, ὅτι δέ, πολιτευο-

μένη, ὡς ἐπολιτεύετο, ἐπὶ μᾶλλον ὁσημέραι ἐξεπολέμου πρὸς ἑαυτὴν τὴν μεγάλην Δημοκρατίαν, ἐσκέφθη ὅτι, συμμαχοῦσα τῇ συμμάχῳ τῆς Γαλλίας, ἀπετρέπετο πάντα κίνδυνον ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὴν ἔχθρας ταύτης, ὅπερ ἐξίσου σημαίνει ὅτι ἡ πρὸς τὴν Ρωσίαν συμμαχία ἐξασφαλίζει αὐτὴν ἀπὸ πάσης γαλλικῆς ἐπιθέσεως, κινδύνου, κατὰ τὸ πλεῖστον μὲν ἐν τῇ φαντασίᾳ τῆς Ἰταλικῆς σκιοφοβίας ὑψισταμένου, ἀλλὰ τὸν ὁποῖον καὶ τοιοῦτον δὲν ἰσχύσαν νὰ διασκεδάσωσιν αἱ τῶν ἄγγλων συντηρητικῶν ὑποσχέσεις, ὑποσχέσεις ὅμως, εἰρήσθω καὶ τοῦτο χάριν τῆς ἀληθείας, ἃς ἐλάχιστα ἐνίσχυσεν ἡ τοῦ ἐνεστῶτος φιλελευθέρου ὑπουργείου ἐξωτερικὴ πολιτική, ἧς πρῶτον κήρυγμα ἐγένετο ἡ ἐπιθυμία νὰ διασκεδάσῃ πᾶσαν ἐν Γαλλίᾳ κατ' ἀκολουθίαν τῆς σαλισβουρείου πολιτικῆς γεννηθεῖσαν ὑποψίαν ὡς πρὸς τὰς ἀγγλικὰς πρὸς τὴν Δημοκρατίαν διαθέσεις. — Τὸ ζήτημα τῶν ἐμπορικοπολιτικῶν σχέσεων Γερμανίας καὶ Ρωσίας διατελεῖ ἐν τῷ αὐτῷ σημείῳ. Ἡ Γερμανία, κατιδοῦσα ὅτι αὐτὴ μᾶλλον ἢ ἡ Ρωσία ἔχει νὰ ζημιωθῇ ἐκ τοῦ πεισματώδους τελωνειακοῦ πολέμου, τῶν μὲν ρωσικῶν δημητριακῶν δυναμένων καὶ δι' ἄλλων χωρῶν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς Γερμανίαν, τῶν δὲ γερμανικῶν βιομηχανημάτων ἀποκλειστθέντων καὶ ἀπὸ τῆς Φιλλανδίας, δι' ἧς θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸ ρωσικὸν κράτος, νέας ὑπέβαλε προτάσεις· ἀλλὰ καὶ αὗται, μὴ ἐπαρκῶς ἀπομακρυνόμεναι ἀπὸ τῶν κρατουσῶν ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ ἄκρων προστατευτικῶν ἀρχῶν, ἐλαχίστας παρέχουσιν ἐλπίδας περὶ αἰσιωτέρας ἐκβάσεως τῶν κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὑποβολῆς αὐτῶν ἐπαναληφθησομένων διαπραγματεύσεων. — Ἤρατο ὅμως ἄλλην τινὰ ἐπιτυχίαν κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἡ τοῦ κ. Καπρίβη κυβέρνησις. Ἡ ἐν Φραγκφούρτῃ συγκροτοῦσα συνδιάσκεψις τῶν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργῶν τῶν ὁμοσπόνδων κρατῶν ἐπεδοκίμασε πάντα τὰ μέτρα, δι' ὧν καλυφθήσονται μὲν αἱ τε πρόσθετοι ἐξ ἑξήκοντα ἑκατομμυρίων μάρκων πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν στρατιωτικῶν μεταρρυθμίσεων δαπάναι καὶ τὸ ἐξ εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἔλλειμμα τοῦ ταμείου τῆς αὐτοκρατορίας, ἐξασφαλισθήσεται δὲ καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἐτήσιον χρεωλυτικὸν ποσόν· ὑπολείπεται νῦν οὐχ ἧττον ἢ κατ' ὀκτώβριον εἰς τὸ κοινοβούλιον ὑποβολὴ τῶν σχετικῶν νομοσχεδίων καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους ἐπιψήφισις αὐτῶν, ἥτις, ἂν κρίνωμεν ἐκ τῆς ὀυεχερείας, μεθ' ἧς ἐπετεύχθη ἡ τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου ἐπιψήφισις, δι' ἕνδεκα μόλις ψήφων κατορθωθεῖσα, καὶ ἐκ τῆς συγκροτήσεως τοῦ κοινοβουλίου, μακρᾶς καὶ πεισματώδεις θ' ἀπαντήσῃ ἀγῶνας. Καὶ βεβαίως ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ μικρῶν, ἀλλὰ περὶ αὐξήσεως κατὰ διακόσια ὅλα στρογγύλα ἑκατομμύρια μάρκων τῆς ἐτησίας φορολογίας τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ, καὶ ἤδη βαρύτατα φέροντας τὰς οἰκονομικὰς θυσίας, ἃς ἀπαιτεῖ ἡ κρατοῦσα πολιτική. — Ἕτερον ἄξιον λόγου εὐρωπαϊκὸν γεγονὸς ἀποτελεῖ ἡ ἐν Ζυρίχῃ συγκρότησις τοῦ σοσιαλιστικοῦ ἥνωμένου ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν σοσιαλιστῶν καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ σοσιαλισμοῦ προσοικειωθεισῶν ἐργατικῶν τάξεων τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς Εὐρώπης, οἵτινες, συνελθόντες αὐτόσε ὑπὸ τὰς στολὰς τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἐκπροσωποῦσιν, ἐξέθεσαν τὰς γνώμας αὐτῶν περὶ τῆς ἐνεστώσης κοινωνικῆς καταστάσεως καὶ περὶ τῶν μέσων, δι' ὧν νομίζουσιν ὅτι αὕτη δύναται νὰ βελτιωθῇ. Ὅπως παράσχωμεν ἰδέαν τινὰ περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος συνεδρίου, ἀναγράψομεν τὰ κυριώτερα τῶν ζητημάτων, περὶ ἃ ἠσχολήθη τοῦτο, τὰ ὁποῖα δὲ εἶνε: 1) Θεσπισμὸς τῆς ὀκταώρου ἐργασίας. 2) Καθορισμὸς τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 1ης μαΐου, παγκοσμίου ἐργατικῆς ἑορτῆς. 3) Προστασία τῶν ἐργατῶν. 4) Καθήκοντα τῶν σοσιαλιστῶν ἐν ὥρᾳ πολέμου. 5) Πολιτεία τοῦ σοσιαλισμοῦ ὑπὸ πολιτικὴν ὑποψίαν, ἤτοι ἅμωμος ὑπὸ τοῦ λαοῦ νομοθεσία. 6) Ἐθνικὰς καὶ διεθνὴς ὀργανισμὸς τῶν ἐπαγγελματικῶν συνδικάτων. 7) Διεθνὴς σοσιαλιστικὸς ὀργανισμός. Ἐνοεῖται ὅτι ὑπὸ πραγματικὴν ἔποψιν τὸ συνέδριον τῆς Ζυρίχης ὀλίγα θὰ προσθέσῃ εἰς τὸ ἔργον τοῦ πρὸ ὀλιγίστας γενομένου τοιούτου ἐν Βρυξέλλαις, πάντοτε ὅμως ἀποτελεῖ νέαν καὶ ἐκφραστικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ὑποτύφοντος ἐν Εὐρώπῃ ἡφαιστείου, οὗ ἀγρυπνεῖ ἐν τοῖς τῆς ἐκρήξεως ἐπιπόνοις ἡ ὑπιτωνομένη θεοκρατία, ἥτις μόνον διὰ τῆς ἐπιτάσεως τῆς δυσπραγίας τῶν λαῶν τρέφεται, ἥτε εἰς καπνὸν καὶ σκωρίαν καταναλίσκουσα τὸ προϊὸν τῶν ἱδρώτων τῶν σοῦτον ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, οἵτινες οὕτω βλέπουσι καθ' ἑκάστην μᾶλλον ἀπομακρυνομένην τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνακουφίσεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀτελεύτητου καταθλιβούσης αὐτοὺς πενίας, καίτοι ἡ ἰρωνεία αὐτῶν ἐπιτρέπει αὐτοῖς ν' ἀποβλέπωσιν εἰς ἀμυδρὰν τινὰ αὐριανήν. — Ἐν Γαλλίᾳ τέλος ἔφθασεν τὰν ἐπ' ἐκλογικοῖς πάντως σκοποῖς ἀνατάραξιν αὐτῆς τῆς παναμαϊκῆς Καμαρίνας. Γραμματεὺς τῆς ἀστυνομίας τῶν Παρισίων κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ σκανδάλου, ἐνταλεὶς δὲ τότε τὴν ἀνακάλυψιν καὶ σύλληψιν τοῦ διαβόητου Ἀρτάν, ἐκ τῶν κυρίων ἐνόχων, ἐξέδωκε φυλλάδιον, ἀνάρπαστον κατὰ πολλὰς χιλιάδας ἀντιτύπων ἀπὸ τῶν βιβλιοπωλείων γενόμενον, ἐν ᾧ ρητῶς καταγγέλλει τὰς τότε κυβερνήσεις Ἀπιμπαὶ καὶ Ριμπὸ ὡς ἀπὸ σκοποῦ μὴ ἐνεργησάσας ἀρμοδίως πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ κατὰ τὸν ἀνατεθέντος αὐτῷ ἔργου. Τὸ φυλλάδιον τοῦ Δουπῆ — τοῦτο καλεῖται ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος γραμματεὺς τοῦ πρώην διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας τῶν Παρισίων — δὺν δύναται ν' ἀσκήσῃ μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἐπικειμένων βουλευτικῶν ἐκλογῶν ὡς πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν κυβέρνησιν· πιθανὸν ὅμως θεωρεῖται ὅτι ἄρει πᾶσαν ἐλπίδα ἐπιτυχίας ἀπὸ τῶν μελῶν τῶν καταγγελλομένων δύο πρώην ὑπουργείων.

Μ. Ε. Μ.

ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ

Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου νέον πρόγραμμα τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος «περὶ συντάξεως Χημείας καὶ Φυσικῆς». Τὰ χειρόγραφα γίνονται δεκτὰ μέχρι τῆς 28 ἀβρονιαρίου 1894, ἡ δὲ κρίσις τῶν ὑποβληθησομένων εἰς τὸν ἀγῶνα ἀναγνωσθήσεται κατὰ ἀπρίλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Παρετάθησαν δὲ ἐπίσης ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς τὸν

παρὸν καὶ τὰ ἀγωνοθετήματα τοῦ αὐτοῦ ἀγῶνος «περὶ μεταφράσεως τοῦ Ροβινσῶνος, καὶ παραφράσεως τινῶν τῶν ἱστορικῶν τοῦ Ἡροδότου». Τὰ χειρόγραφα γίγνονται δεκτὰ μέχρι 31 ἰανουαρίου 1894.

Ἐπίσης κατὰ τὸ παρὸν ἔτος γενήσεται ἡ κρίσις καὶ τῶν εἰς τὸν Βουτσινάτειον ἀγῶνα «περὶ συντάξεως ὁδηγοῦ τῆς πρώτης παιδεύσεως» ὑποβληθησομένων πονημάτων. Τὰ χειρόγραφα γίγνονται δεκτὰ μέχρι τέλους δεκεμβρίου 1893.

— Οἱ μιμίαμβοι τοῦ Ἡρώνδα οὓς τὸ πρῶτον ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Kenyon ἐκ τινος παπύρου τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου καὶ ὧν τὰ κυριώτατα μέρη μετέφρασεν εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ὁ φιλοπονώτατος κ. Θεόδωρος Reinach προσαρτήσας αὐτοῖς καθολικὴν κρίσιν τιμῆς περιποιοῦσαν αὐτῷ[1] (ἴδε Revue des études Grecques, τ. IV, 1891, σελ. 290 καὶ ἑξῆς), οἱ μιμίαμβοι τοῦ Ἡρώνδα, οἵτινες ἀπησχόλησαν ἅπαντα τὸν φιλολογικὸν κόσμον καὶ περὶ ὧν ἄλλοι τε τῶν ἡμετέρων καὶ ὁ σοφὸς κ. Κόντος μελέτας ἐδημοσίευσαν, ἐπιπροστιθεμένας ταῖς σοφαῖς ἐπίσης ταύταις τῶν κκ. Bucheler, Weil, Crusius, Blass, Diels, μετεφράσθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μελετῶν τούτων εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ὑπὸ G. Dalmeyda (2). Περὶ τῶν ἔργων τούτων ἰδία κρίσις ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Revue Critique τῆς 31 ἰουλίου — 7 αὐγούστου ὑπὸ Am. Hauvette.

— Ἐξεδόθησαν ἐν Βερολίνῳ ἐν τόμῳ αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Henri de Stein γενόμεναι ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς γερμανικῆς πρωτευούσης διαλέξεις Goethe und Schiller Beiträge zur Aesthetik der deutschen Klassiker.

— Ἐπινεύσει τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Δαΐρπφελδ θὰ γείνῃ προσεχῶς μεγάλη ἀρχαιολογικὴ ἐκδρομὴ εἰς Πελοπόννησον, ἧς θὰ μετάσχωσιν 25 φιλόλογοι καὶ ἀρχαιολόγοι, ἤτοι 9 Γερμανοί, 5 Ἀμερικανοί, 2 Δανοί, 3 Ἰταλοί, 4 Αὐστριακοί, 1 Ρῶσσος καὶ 1 Σέρβος (ὁ πρώην ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργὸς ἐν Σερβίᾳ κ. Γεώργεβιτς)

— Οἱ ἐργαζόμενοι ἐν τοῖς παρὰ τὸ Μοσχᾶτον ἀνορυσσομένοις ἀρτεσιανοῖς φρέασιν ἀνεῦρον τεῖχος ἀρχαῖον, τὸ ὁποῖον κατέστρεψαν δυστυχῶς ἐν μέρει. Τὸ ἀνευρεθὲν τοῦτο τεῖχος ἔχει τὴν ἀρχαιολογικὴν σπουδαιότητα, ὅτι θὰ καθορισθῇ δ' αὐτοῦ ἀκριβῶς ἡ γραμμὴ ἣν ἠκολούθων τὰ μακρὰ τείχη.

— Κατὰ τὴν γενομένην τῇ 30 παρελθόντος Μαΐου σύνοδον τῆς Allgemeine deutsche Lehrerversammlung ἐξηνέχθησαν καὶ αἱ ἑξῆς πρὸς ταῖς ἄλλαις γνῶμαι περὶ τῆς ἐποπτείας τῶν σχολῶν τῆς πρώτης παιδεύσεως·

α') Οἱ ἐντεταλμένοι τὴν ἐποπτείαν δέον νὰ ὦσιν ἄνδρες τῆς σχολῆς (Schulmänner) ἔχοντες πρὸς τῇ θεωρίᾳ καὶ πρακτικὴν πεῖραν.

β') [illegible] νὰ ἐκλέγωνται ἐκ τοῦ ἄνθους τῶν τῆς πρώτης παιδεύσεως [illegible]ατῶν.

γ') [illegible] ἑνὸς παιδευτικοῦ συνεδρίου, ὅπερ προΐκειτο νὰ συν-

(1) Ἡ κρίσις αὕτη σχεδὸν πᾶσα ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ α' τόμῳ τῆς «Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως».

(2) Herondas, *Les Mimes*, (traduction française, précédé d'une introduction, par G. Dalmeyda, Paris, Hachette.

ἐλθὴ ἐν Σικάγῳ ἐπὶ τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει, ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ τῇ 5)17 ἐνεστῶτος.

— Ἐν τῇ Βερολινίῳ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ὁ κλεινὸς φυσιολόγος Φίρχωφ ἐποίησα περιέργους ἀνακοινώσεις περὶ κρανιολογικῶν ἐρευνῶν,, ἃς ἐπεχείρησεν ἐπὶ τοῦ κρανίου, οὐχὶ κοινοῦ τινος θνητοῦ, ἀλλ' ἐξόχου τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ποιητοῦ, τοῦ Σοφοκλέους. Τὸ κρανίον τοῦτο ἀνεῦρεν ἐν Μενιδίῳ ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν ἐν Δεκελείᾳ βασιλικῶν κτημάτων κ. Μόντερ ἔν τινι τάφῳ, ὃν ἐξέλαβεν ἐκ πολλῶν διδυμένων ὡς τὸν τάφον τοῦ Σοφοκλέους, ἔπεμψε δ' αὐτὸ πρὸς τὸν Φίρχωφ διὰ τοῦ ἀρχιάτρου Ὀρνστάϊν. Ἐκ τῶν γενομένων ἐρευνῶν ἐξήγαγεν ὁ Φίρχωφ τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ κρανίον ἀνῆκεν εἰς ἐυειδῆ πρεσβύτην, εἶχε δ' ὡς ἰδιάζον πρὸ τὴν πλαγιοκεφαλίαν. Ἐν συνόλῳ ὁμοιάζει πρὸς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀγαλμάτων τοῦ ποιητοῦ πλειότερον, ἢ τὰ ἀγάλματα τοῦ Ραμψαΐτου πρὸς τὴν μουμίαν τοῦ μεγάλου Φαραώ. Ἀλλ' ἀνατομικῶς δὲν εἶναι βέβαια δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ταυτότης. Ὁπωσδήποτε, καὶ ἐὰν ἀποδειχθῇ ἄλλως ὅτι ὁ ἐν Μενιδίῳ τάφος δὲν εἶνε ὁ τοῦ Σοφοκλέους, τὸ εὑρεθὲν κρανίον ἀποτελεῖ λόγου ἄξιον πλουτισμῷ τῆς συλλογῆς τῶν Ἀθηναϊκῶν κρανίων τοῦ πέμπτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος.

— Ἐν Ἑλλάδι ἐκτὸς τοῦ διὰ τὸ πανεπιστήμιον συγκροτουμένου ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς παιδείας προγράμματος περὶ τοῦ χωρισμοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων, καταρτίζεται ἤδη ὅμοιον τοιοῦτον ἀναλυτικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τῆς ἐν τοῖς γυμνασίοις τοῦ κράτους διδασκαλίας, ὅπερ θὰ ἄρῃ τὰ ἑκάστοτε γινόμενα ἐν αὐτοῖς ἔκτροπα καὶ σκάνδαλα, ὧν ἕνεκα πολλοὶ καθηγηταὶ ἢ διαπληκτίζονται ἢ ὀλιγωροῦσι τοῦ καθήκοντος αὐτῶν. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο τεθήσεται ἐν ἰσχύϊ καὶ εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς 1προσεχοῦς Σεπτεμβρίου ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων τῶν γυμνασίων. Θὰ ληφθῇ δὲ καὶ τὸ μέτρον τοῦ διορισμοῦ μονίμων ἐπιθεωρητῶν ἐν αὐτοῖς, τῶν ὁποίων ἔργον θὰ εἶναι ὁ διαρκὴς ἔλεγχος ἐπὶ τῆς ἐργασίας τῶν κ. καθηγητῶν, καθ' ὅσον ἐκ τῶν ἐγγράφως γενομένων ἐπιθεωρήσεων ἀποδεικνύεται πόσον ἀναγκαῖον καθίσταται ἡ ὑπαρξις τοιούτου ἐλέγχου.

— Ἐν τοῖς ναυπηγείοις τοῦ Βελφάστ ναυπηγεῖται ἀτμόπλοιον γιγαντιαίων διαστάσεων. Τὸ μῆκος αὐτοῦ ἔσται 231 μέτρων ἤτοι τρία μέτρα περισσότερον τοῦ περιφήμου «Λεβιάθαν», τὸ δὲ πλάτος 20 μέτρων καὶ 70 ἑκατοστῶν. Θὰ ἔχῃ δύναμιν 25000 ἵππων καὶ ταχύτητα 48 χιλιομέτρων καθ' ὥραν. Τὸ κολοσσαῖον ἀτμόπλοιον ἐβαπτίσθη «Γίγας».

— Κατὰ στατιστικήν τινα τῷ 1893 ἡ Ἰταλία συνέκομισε 44 ἑκατομμ. χιλιογράμμ. μετάξης ὡς τῷ 1888, ἐν ᾧ κατὰ μέσον ὅρον ἀπὸ τοῦ 1888—1892 παρῆγε 38, 44 ἑκατομμύρια. Ἐξ ἑκάστης οὐγγίας σπόρου παρήχθησαν 31, 71 χιλιογρ. τῷ 1890 καὶ 22, 39 χιλιογρ. τῷ 1889. Ἡ τελευταία ἐσοδεία εἶναι μεγαλειτέρα τοῦ μέσου ὅρου κατὰ 25 0)0, ἀλλ' ἡ εἰς μέταξαν ἀπόδοσις μικροτέρα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 31 αὐγούστου.

Ἡ ἑβδομὰς αὕτη διῆλθεν ἐν σχετικῇ ἀπραξίᾳ, συνέπεια τῆς ὁποίας εἶναι πάντοτε ἡ χαλάρωσις τῶν τιμῶν. Καὶ ἐγένοντο μὲν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑβδομάδος ἀγοραί τινες, καὶ τάσις τις πρὸς βελτίωσιν ἐξεδηλώθη, ἀλλ' αὕτη ἀνεκόπη ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἑβδομάδος, γενικῆς ἐπελθούσης ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς χρηματιστηρίοις χαλαρώσεως ἕνεκα ἐξαγωγῆς μεγάλης ποσότητος χρυσοῦ εἰς Ἀμερικήν, ἐξ οὗ ἡ ἀγγλικὴ Τράπεζα ἠναγκάσθη νὰ ὑψώσῃ αὖθις τὸν τόκον τῆς προεξοφλήσεως ἀπὸ 3 εἰς 4 ο/ο ἀνετιμήθη δὲ καὶ τὸ μεταξὺ Παρισίων καὶ Λονδίνου συνάλλαγμα, ὅπερ δεικνύει ὅτι καὶ τὸ ἄλλως μέγα ἀποθεματικὸν τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης δὲν θὰ μείνῃ ἄθικτον. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε παρὰ τῆς ἀγγλικῆς Τραπέζης ἀποσυρθέντα ποσά, συνιστάμενα πρὸ πάντων εἰς χρυσᾶ ἀμερικανικὰ νομίσματα, δὲν εἶναι τοιαῦτα, ὅπως ἀνησυχήσωσι σπουδαίως τὸν οἰκονομικὸν κόσμον τῆς Εὐρώπης, ἡ ὁποία εἶναι ἐφωδιασμένη διὰ θησαυρῶν χρυσίου, ἀλλ' ὅπως δήποτε ἐπειδὴ ἡ ἀναλογία τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς ἀγγλικῆς Τραπέζης κατῆλθεν ἐντὸς δύο ἑβδομάδων ἀπὸ 47 5)16 εἰς 43, ἀναγκαία ἐκρίθη ἡ κατὰ 1 τοῖς 0)0 νέα ὕψωσις τοῦ τόκου, ὅπως ἀναχαιτισθῇ ἡ πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ χρυσοῦ ὁρμή. Ἄλλως δὲ τὰ εἰς Ν. Ὑόρκην μέχρι τοῦδε ἀποσταλέντα ἐκ Λονδίνου ποσὰ ἐπήνεγκον σχετικὴν ἀνακούφισιν εἰς τὸν τραπεζιτικὸν καὶ ἐμπορικὸν κόσμον τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἀσφαλεστέρα δὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ νῦν ἡ κατάστασις κατευνασθείσης τῆς μεγάλης νευροπαθείας, ἥτις εἶχε καταλάβει τοὺς ἄλλως μεγαλοπράγμονας Ἀμερικανούς, δεινῶς δοκιμασθέντας ἐκ τῆς φοβερᾶς κρίσεως, τῆς ὁποίας αἱ ζημίαι εἰσὶν ἀνυπολόγιστοι. Αἱ μέχρι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς κατάστασιν χρεωκοπίας κηρυχθεῖσαι ἀμερικανικαὶ Τράπεζαι ἀνήρχοντο εἰς 125, τὰς πολλὰς δὲ ἑκατοντάδας τὰ πτωχεύσαντα ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ καταστήματα. Οἱ πρακτικοὶ καὶ μεγαλεπήβολοι Ἀμερικανοὶ ἀσχολοῦνται ἤδη μετὰ ζέσεως πρὸς περίσωσιν τῶν ναυαγίων καὶ ἀνόρθωσιν τῆς καταστάσεως, ἐλπίζεται δὲ ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς 7ης αὐγούστου συνελθὸν ἀμερικανικὸν συνέδριον θὰ προσῇ μὲν εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου Σέρμαν, δὲν θὰ καταργήσῃ ὅμως ὁλοσχερῶς τὴν νομισματικὴν χρῆσιν τοῦ ἀργύρου, ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ ὁποίου συνηγοροῦσι μεγάλα ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης συμφέροντα, πολλοὶ δὲ καὶ σπουδαῖοι πολιτικοὶ ἄνδρες ἐν πάσῃ τῇ Εὐρώπῃ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ κηρύσσονται πολέμιοι τοῦ μονομεταλλισμοῦ. Ὅπως δήποτε αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀμερικανικῶν συνεδρίων γνωσθήσονται προσεχῶς, ἀλλ' ἡ ὁριστικὴ λύσις τοῦ ζητήματος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ προσεχής.

Ἐν τῷ προχθεσινῷ οἰκονομικῷ ἡμῶν δελτίῳ παρέσχομεν στατιστικάς τινας πληροφορίας περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν τριῶν μεσημβρινῶν τῆς Εὐρώπης κρατῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν νῦν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, ἀποδείξαντες δι' ἀριθμῶν ὅτι τοῦ κράτους τούτου ἡ κατάστασις δὲν εἶναι χείρων τῆς τῶν ἄλλων μεσημβρινῶν κρατῶν, τὰ ὁποῖα ἐν τούτοις δὲν ἀπελπίζουσι περὶ τῆς σωτηρίας των, οὐδ' ἐπίστευσαν νὰ κηρυχθῶσιν εἰς κατάστασιν ἀνεξιόχρεων. Ἀλλ' ἐν μὲν Ἱσπανίᾳ τὸ κοινοβούλιον διὰ μεγάλης πλειοψηφίας παρεδέξατο τὸν προϋπολογισμόν, ὃν ὑπέβαλεν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν κ. Καμάτσος, ἀνὴρ ῥέκτης καὶ μεγαλοπράγμων, παρέσχεν αὐτῷ ἀπόλυτον πληρεξουσιότητα ὅπως προβῇ εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν καθιστερουμένων, εἰς περιστολὴν τῶν καταχρήσεων καὶ τῶν λαθρεμπορίων, εἰς ἐπιβολὴν φόρων, εἰς συνομολογησιν δανείου ἐκ 500 ἑκατομ., ἐφ' οἷς ἂν ἐγκρίνῃ ὅρους, ἀρκεῖ νὰ προληφθῇ ἡ χρεωκοπία καὶ νὰ σωθῇ ἡ τιμὴ τοῦ ἔθνους· ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ πάντα τὰ ἄλλα ζητήματα ἐτέθησαν κατὰ μέρος, πᾶσα δὲ ἡ μέριμνα τῆς κυβερνήσεως περιστρέφεται εἰς τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ καθίσταται δυσκολώτερον ἀφ' ἑνὸς μὲν ἕνεκα τῆς ὑψώσεως τοῦ συναλλάγματος, καίτοι δὲν ὑπάρχει ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκα τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως ἀργυρῶν νομισμάτων καὶ μάλιστα κερματίων. Καὶ ἡ μὲν ὕψωσις τοῦ συναλλάγματος ἐπαυξάνει τὰ βάρη τῆς κυβερνήσεως, ἀναγκαζομένης νὰ πληρώνῃ τὰ τοκομερίδια αὐτῆς εἰς χρυσόν, διότι καὶ οἱ ἐν Ἰταλίᾳ κάτοχοι ἀποστέλλουσιν αὐτὰ πρὸς ἐξαργύρωσιν εἰς Παρισίους καὶ Βερολῖνον, ἡ δὲ ἔλλειψις τῶν κερματίων εἰς τὰς βορείους μέρη πάντων ἐπ' ἀρχίας τῆς Ἰταλίας δυσχεραίνει τὰς μικρὰς συναλλαγὰς καὶ καθιστᾷ δύσκολον τὸν καθ' ἡμέραν βίον. Τὰ καφενεῖα εἶναι ἔρημα, οἱ τροχιόδρομοι διατρέχουσι κενοί, τὰ παντοπωλεῖα καὶ ἄλλα μικρὰ καταστήματα σχεδὸν ἐσταμάτησαν, πολλοὶ δὲ ἀναγκάζονται νὰ μεταχειρίζωνται εἰς τὰς δοσοληψίας αὐτῶν γραμματόσημα. Καὶ ὅμως ἡ κυβέρνησις οὐδὲν ἀπελπίζει, ἀλλὰ παλεύει πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κινδύνου, ἐνισχυομένη καὶ παρὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ὑποσκάπτοντες ἀπὸ τοῦ 1887 τὰ θεμέλια τῆς οἰκονομικῆς ὑπάρξεως τοῦ ἔθνους, πάντες δὲ ἀνεξαιρέτως οἵ τε ἐν τῇ κυβερνήσει καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς κυβερνήσεως εἰργάσθησαν μοιραίως ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ, ὅπως δημιουργήσωσι τὴν ἀπελπιστικὴν ταύτην κατάστασιν καὶ ἐπενέγκωσι τὴν πλήρη οἰκονομικὴν καταστροφὴν τῶν ἐνδόν καὶ τῶν ἔξω Ἑλλήνων. Καὶ ὑπάρχει μὲν ἴσως ἐλπίς τις ἐπανορθώσεως, ἀλλὰ τίς ὁ ἐπανορθώσων, τίς ἄλλος, ἂν μὴ ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ ἔθνους;

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΧΟΛΕΡΑ. Ὑπὸ Α. Α. Σίμου, διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς Ἀθήνησιν, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν ἀδελφῶν Πεζᾶ. Τόμ. εἰς 8. σελ. 158, τιμ. δραχ. 5.

Ὁ ἐκδότης ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέρα Τυπολογεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ